

TRIBUNAL INDUSTRIJALI

DECIZJONI NUMRU 2649

Kaz Numru 2842/GV

Fil-Kwistjoni tax-Xoghol

bejn

Dr. Jeremy Debono (KI 45376M) ghan-nom
u in rappreżentanza tal-assenti Andrew
Smith (KI 36917A)

u

Dragonara Gaming Limited (C-49848)

dwar tkeccija mill-impjeg allegata li hi ngusta

Illum it-Tlieta 28 ta' Jannar 2020

Chairman: Dr. Geoffrey Vella B.A. LL.D

Introduzzjoni

Dan il-kaz gie riferut lit-Tribunal Industrijali, kif diversament ippresedut, permezz ta' rikors ipprezentat mill-Avukat Jeremy Debono ghan-nom u in rappreżentanza tar-rikorrent, Andrew Smith, fir-Registru Superjuri, fis-6 ta' Ottubru 2010. Illi r-rikorrent *nomine* qiegħed issostni li t-tkeccija tiegħu kienet ingusta u bbazata fuq ragunijiet mhux tajba u sufficjenti skont il-ligi u talab ukoll li konsegwentement dawk il-mizuri kollha mehtiega li tagħtih l-ligi, nkluz l-imposizzjoni ta' kumpens xieraq u adegwat skont il-ligi.

Illi in oltre, stante l-fatt li dawn l-erba' kwistjonijiet ta' xogħol instemgħu simultanament, bhala referenzi, t-Tribunal mexa fuq dawk tal-Kaz Numru 2840 u li japplikaw ukoll għat-tlett rikorrenti *nomine* l-oħra, ossia Gordon Clark, Giancarlo Vecchioni u Stephen Thornton. Illi għandu jigi rilevat ukoll li fl-imsemmi process giet inserita l-maggior parti tad-dokumentazzjoni relevanti, fosthom it-testimonjanza ta' diversi xhieda li xehdu f'dawn l-erba' kwistjonijiet ta' xogħol.

Illi mill-banda l-oħra s-socjeta` ntimata, Dragonara Gaming Limited, sostniet li t-terminazzjoni tar-rikorrenti saret fuq bazi ta' *redundancy*.

It-Tribunal, ha konjizzjoni tad-dikjarazzjonijiet tal-kaz u dan kif gie lilu pprezenatat mill-partijiet kontendenti. Illi in oltre t-Tribunal evalwa l-provi mressqa quddiemu flimkien mad-dokumenti pprezentati u li kienu hafna.

Di piu', gew ipprezentati zewg noti ta' osservazzjonijiet miz-zewg difensuri tal-partijiet, u ta' dan, l-istess Tribunal ha in konsiderazzjoni l-istess argumenti mressqa fl-istess noti tal-istess difensuri. In oltre, ma kienx possibbli li dan it-Tribunal jiddeciedi dan il-kaz fi zmien xahar kif stipulat fil-ligi u dan stante l-limitazzjonijiet ta' facilitajiet amministrattivi, d-diversi bdil fic-*Chairpersons* u kif ukoll minhabba d-diversi talbiet ta' differimenti kemm mill-istess partijiet jew ir-rapprezentanti legali taghom.

Illi, r-rikorreni kien rapprezentati mill-Avukati, Dottor Jeremy Debono, Dottoressa Nicole Vella u sussegwentement mid-Dottoressa Graziella Bezzina, mentri s-socjeta` ntimata kienet irrapprezentata mill-Avukati, Dottoressa Katia Mercieca, Dottor Christian Farrugia, Dottor Antonio Depasquale u kif ukoll Dottoressa Caroline Muscat.

Il-Fatti fil-Qosor tal-Kaz in dezamina.

Illi r-rikorrent, Andrew Smith kien impjegat mas-socjeta` ntimata, Dragonara Casino Limited (C-49848) fit-3 ta' Awwissu 1999 bhala *full-time Cash Desk/Slots Floor Manager*, u dan skont il-kuntratt indefinit (Dok. AS01)¹. Illi sussegwentement s-Socjeta` ntimata u li kienet tiggstixxi Dragonara Casino Ltd u dan peress li kellha koncessjoni mis-socjeta` Casma Ltd (C-8930), liema socjeta` kellha l-ishma taghha jappertjenu lis-Socjeta` MIMCOL u li l-imsemmija socjeta` hija propjeta` tal-Gvern Malti, temmet din il-koncessjoni f'Gunju tas-sena 2009.

Illi kif hemm stipulat fit-termini tar-*Request for the Concession of the Management, Operation and Development for the business activities of the Dragonara Complex St. Julian's – Malta (RFP)* (Dok. 'AS 02')², il-Ministeru tal-Finanzi flimkien mas-Socjetajiet Casma Ltd u MIMCOL hargu talba pubblika ghat-trasferiment tal-koncessjoni tad-Dragonara Casino.

Illi, in oltre, fost id-diversi obbligi li kellhom l-offerenti kien hemm l-obbligu li l-impjegati kollha tas-socjeta` Dragonara Casino Ltd jigu assunti u mpjegati mas-Socejta` li kienet assumiet il-gestjoni tal-isekki casino u dan taht l-istess kundizzjonijiet ta' mpijeg li kellhom l-istess haddiema taht is-socjeta` Dragonara Casino Limited u dan kif hemm stabililit b'mod car fl-RFP.

Illi di piu', kienu ntbaghtu zewg cirkolari mis-socjeta` MIMCOL datati 20 u 21 ta' Mejju 2009 (Dok. 'AS. 03' u Dok. 'AS. 04')³ fejn gie ggarantit l-impjeg tal-haddiema kollha tas-socjeta` Dragonara Casino Limited mill-istess socjeta` MIMCOL. Dan kollu gie konfermat permezz ta' *Memorandum of Understanding*, datat 15 ta' Gunju 2010, fejn il-kumpanija ntimata assumiet u mpjegat il-haddiema kollha tas-socjeta` Dragonara Casino Limited u dan b'effett mis-16 ta' Gunju 2010.

Illi permezz ta' ittra datata 8 ta' Gunju 2010 r-rikorreni nomine rcieva konfermat li l-impieg tieghu, flimkien mall-impjegati l-ohra, kien gie ttrasferit mas-Socejta` ntimata, Dragonara Gaming Limited.

¹ A fol. 7 tal-Process, Kaz numru 2842.

² Minn fol. 13 sa fol. 98 tal-Process, Kaz numru 2842).

³ Fol. 99 u Fol 100 tal-Process, Kaz numru 2842.

Is-socjeta` ntimata permezz ta' ittra datata 18 ta' Gunju 2010 (Dok. 'AS. 05'⁴) infurmat lir-rikorrent *nomine* li l-kariga tieghu ma kinitx aktar necessarja u ghalhekk l-impieg tieghu gie tterminat b'effett immedjat. In oltre, fl-istess ittra r-rikorrent *nomine* rcieva l-ammont ta' €11,763.71c, bhala *notice period* u kif ukoll ghall-bilanc tal-*leave* li hu kellu, u dan il-hlas kien a saldu. Ir-rikorrent *nomine* rrifjuta u invija lura dan il-pagament u nterpella lis-Socjeta` ntimata sabiex tersaq ghall-hlas ta' kumpens xieraq (Dok. 'AS. 06')⁵.

Illi fir-rikors promotur tieghu r-rikorrent *nomine* jsostni li r-raguni moghtija ta' *redundancy* ma hijjex genwina u kif ukoll li xoghol ir-rikorrent *nomine* qieghed isir minn persuni ohra li gew impjegati sabiex jaghmlu l-istess xoghol tar-rikorrent *nomine*. In oltre, flimkien mar-rikorrent *nomine* kien hemm tlett impjegati ohra li l-impjieg taghhom gie tterminat, ossia tlett *managers* barranin, Stephen Thornton (*Tables Operations Manager*), Giancarlo Vecchioni (*Slots Manager*) u Gordon Clark (*Asst. Table Games Operations/Poker Manager*). Gie rilevat ukoll li certu David Grey, li kien jokkupa l-kariga ta' *General Manager* tal-Casino kien thallas l-ekwivalenti ta' sena salarju u dan peress li kien baqalu sena sabiex jirtira bl-eta`.

Dawn l-imsemmija mpjegati ma accettawx din ir-raguni ta' terminazzjoni u qeghdin jikkontestaw ukoll it-terminazzjoni taghhom. Illi r-rikorrent *nomine* u kif ukoll il-persuni hawn imsemmija qeghdin jitolbu li jinghataw kumpens xieraq u adegwat ghal din it-terminazzjoni mill-impieg li qieghda tigi kkunsidrata bhala ngusta.

Illi mill-banda l-ohra s-socjeta` ntimata, Dragonara Gaming Limited irribatiet billi sostniet li din it-tkeccija kienet qieghda ssir minhabba *redundancy* u dan peress li l-istess Socjeta` ntimata kienet qieghda taghmel ri-modernizzazzjoni estensiva u dan wara li assumiet il-gestjoni ta' Dragonara Casino.

Illi in oltre, peress li z-zminijiet kienu nbidlu kien hemm il-bzonn li jsir mmodernizzar li jirrifletti z-zminijiet prezenti u ghalhekk is-socjeta` ntimata kellha tiehu dawn id-decizjonijiet li tittermina l-impjegi ta' diversi mpjegati taghha fosthom ir-rikorrent u l-impjegati l-ohra hawn imsemmija.

Illi dan kollu sar fid-dawl tal-fatt li saru diversi zviluppi fl-organizzazzjoni u l-immanniggjar tal-Casinos kemm fuq livell lokali u kemm fuq livell esteru u kien propju ghalhekk li s-socjeta` ntimata li kellha timbarka fuq dan il-bdil radikali u estensiv. Is-Socjeta` ntimata fid-dikjarazzjoni tal-kaz taghha sahqet li d-dhul kien beda niezel u ghalhekk is-Socjeta` ntimata kellha tiehu dawn il-mizuri sabiex tibqa' kompetittiva u dan peress li s-socjeta` Dragonara Casino Limited kienet naqset milli tiehu dawn il-mizuri ta' ri-modernizzar tal-istruttara tal-Casino.

Is-Socjeta` ntimata cahdet bil-qawwa kollha li l-impjegati gew ingaggati fit-8 ta' Gunju 2010 u li din kienet biss informazzjoni generika lill-impjegati bl-akkwist tas-socjeta` ntimata u li dan kollu

⁴ Fol 101 tal-Process, Kaz numru 2842.

⁵ Fol 103 tal-Process, Kaz numru 2842.

kien soggett għall-eccezzjonijiet stipulati fil-ligi u li qatt ma kien jikkostittwixxi kuntratt gdid ta' mpjeg.

Illi dwar ir-rwol tar-rikorrent nomine, s-socjeta` ntimata ddikjarat li dan kien gie abolit u dan peress li saret ri-strutturazzjoni u ri-organizzazzjoni u li l-ebda persuna ma giet impjegata minflok. Illi in oltre, dawn ir-rwoli tar-rikorrent *nomine* kien ukoll konflinggenti stante li kien ir-rikorrent nomine kien jigbor il-flus kontanti mill-magni u jghodd l-istess fil-*Cash Desk*.

Fir-rigward tas-sena salarju li nghata David Gray, is-Socjeta` ntimata sostniet li hi qatt ma kienet koinvolta f'dan l-arrangament peress li dan kien sar bejn David Grey u Dragonara Casino Limited.

Xhieda Prodotti f'din il-Kwistjoni ta' Xoghol

Illi f'din il-kwistjoni ta' xoghol gew ipprezentati diversi affidavits, fosthom dak tar-rikorrent Andrew Smith⁶.

Illi l-ewwel xhud, *viva voce* f'din il-kwistjoni ta' xoghol li xehed kien is-sur Ivan Falzon, u li f'dak il-perjodu kien jokkupa l-kariga ta' Chariman tal-MIMCOL. Is-sur Falzon spjega li MIMCOL teknikament ma kellha l-ebda relazzjoni mas-socjeta` Dragonara Casini Limited u dan ghaliex ir-relazzjoni li kellha MIMCOL kien ma' Casma Limited u dan peress li Casma Limited kienet is-sid tal-ishma tal-Casino u l-MIMCOL kienet is-sid principali tal-ishma. Ix-xhud kompli jispjega dwar l-involiment tal-MIMCOL dwar it-trasferiment tal-Casino ghal mas-socjeta` ntimata, ossia Dragonara Gaming Limited. Skont is-sur Falzon, il-MIMCOL kienet resqet il-proposti taghha mill-punto di vista taghha u kif ukoll matul in-negozjati ghat-trasferiment. Ix-xhud irrileva li kien hemm tlett offerenti (*bidders*) u li s-socjeta` MIMCOL riedet tassigura li f'kaz li Dragonara Casino tfalli l-offerta jkun hemm trasferiment minghajr ebda xkiel u dan peress li l-istess Dragonara Casino Limited kienu offerenti ukoll.

Ix-xhud kompli jispjega li l-MIMCOL, wara li giet konklusa l-koncessjoni, ma kellha l-ebda relazzjoni ma' Dragonara Gaming Limited u izda biss jaraw li dak li gie maqbul fuqu fil-koncessjoni qieghed jigi onorat, bhal hlas tal-kera fil-hin, li l-binja ghandha polza ta' assigurazzjoni, li jsiru l-manutenzjonijiet mehtiega. Dan isir tramite Casma Limited u li hija l-imsemmija kumpanija li tikkomunika mas-Socjeta` ntimata Dragonara Gaming Limited.

Dwar l-ittri esebiti mill-ex impjegati, fosthom ir-rikorrent Giancarlo Vecchioni, datati 20 u 21 ta' Mejju 2009, ossia DOK. GV03 u GV04, is-sur Falzon ikkonferma li dawn kienu ffirmati minnu. Is-sur Falzon spjega li Dragonara Casino Limited kienet giet koncessa sena ohra sabiex tibqa' topera l-Casino peress li nghatat estensjoni ghal dak il-perjodu. Ir-raguni ghal din l-estensjoni ta' sena kienet li peress li kienu ghaddejnin bin-negozjati mall-offerenti, kienu ddecidew li jestendu f'zewg

⁶ A fol. 31 tal-process (Kaz Nru: 2840).

fazijiet u dan ghax hasbu li kienu jiffinalizzaw mall-offerenti minn qabel u jestendu ghall-ewwel sitt xhur u sussegwentment jestendu ghal sitt xhur ohra⁷.

Is-sur Ivan Falzon irrileva li matul dawn in-negozjati kien mar David Gray u kien issugerixxa li jitkeccew xi mpjegati u l-MIMCOL ma accettatx. Ir-raguni, skont is-sur Falzon, kienet li jekk f'din il-fazi ta' negozjati kienu jitkeccew xi mpjegati dan kien iwassal ghal xi azzjonijiet industrijali li setghu jisfrattaw in-negozjati u li kien iwassal sabiex jinzel b'mod drastiku il-prezz tal-offerta. Kien propju ghalhekk li din il-proposta kienet skartata. Ix-xhud sostna li lis-sur Gray kien qallu, *"this is an extension to your concession, you stick to that concession with the previous conditions"*⁸, in oltre, kompla x-xhud Ivan Falzon, is-socjeta` Dragonara Casino Limited kienet ezenti mill-hlas tal-keru f'dik is-sena, u dan bil-premess tal-Ministru.

Ghad-domanda dwar jekk l-offerent li kien se jirbah din il-koncessjoni kellux l-obbligu li jzomm l-impjegati, ix-xhud wiegeb li din kienet l-intenzjoni u dan peress li l-Gvern ikollu interess li meta ssir privatizzazzjoni l-impjegati jibqghu mall-privat, u dan kien l-interess ta' David Gray, il-*General Manager* tad-*Dragonara Casino*, sostna, x-xhud Ivan Falzon. Ix-xhud sahaq li l-ewwel negozjati saru mas-socjeta` *Dragonara Casino Limited*, peress li kienu l-offerenti preferuti u dawn in-negozjati saru fil-prezenza tal-avukati rispettivi tagghom. Ix-xhud irrileva li l-avukati tagghom kienu qalulhom li dak li kien se jsir kien illegali, u dan ghax hadd ma jista' jmur l'hinn mil-ligi. Ix-xhud sahaq li l-ebda mpieg ma hu ghal dejjem.

Ix-xhud kompla bix-xieghda tieghu billi sostna li trid issir distinzjoni bejn l-impjegati ta' *Casma Limited* li huma mpjegati mall-Gvern u li jibqghu mpjegati sal-irtirar, jew sakemm ikun hemm xi skema. Dwar l-impjegati ta' *Dragonara Casino Limited* ix-xhud qal li dawn jigu trasferiti meta jsir it-trasferiment tal-operat u wara hija bicca ta' minn ikun ha l-koncessjoni x'jaghamel bl-impjegati.

Is-sur Ivan Falzon ghmel ukoll referenza li kien hemm zewg kategoriji ta' haddiema u cioe` minn kien impjegat b'kuntratt indefinit u minn kien impjegat b'kuntratt definit. Fir-rigward tal-impjegati b'kuntratt definit, l-offerenti l-godda kienu zammewhom u kienet bicca taghha jekk iggeddux il-kuntratt jew jittterminawhom l-impjegat meta jiskadi l-kuntratt⁹.

Ix-xhud kompla jispjega li skont l-esperjenza tieghu generalment l-offerent il-gdid jiehu l-impjegati mieghu f'dak il-mument partikolari izda wara ma jibqax l-offerent izda jkun ha l-operat f'idejh u minn hemm l'hemm jibda bir-ristrutturar tal-kumpanija. Dan isir billi jinvesti f'prattici tax-xoghol ahjar u dan jista' jirrizulta li jkun hemm ammont ta' mpjegati zejda. Ix-xhud sahaq li dan kollu huwa fil-kontroll ta' min ikun ha l-gestjoni tal-operat u huma bhala MIMCOL ma ghandhomx kontroll. Dan kollu ikun fil-kontroll tal-operaturi l-godda li jimxu maz-zminijiet kummercjali tal-gurnata u dan sabiex ikunu kompetittivi u efficjenti f'dan is-settur¹⁰.

⁷ Xhieda ta' Ivan Falzon, seduta 21 ta' Ottubru 2011, a fol 81 tal-process (Kaz Nru: 2840).

⁸ Xhieda ta' Ivan Falzon, seduta 21 ta' Ottubru 2011, a fol 81 tal-process (Kaz Nru: 2840).

⁹ Ibid. a fol 84 tal-process (Kaz Nru: 2840).

¹⁰ Ibid.

Ix-xhud kompli jispjega dwar dak li jsir meta jkun hemm privatizzazzjoni u dak kollu li ggib magħha u li sussegwentment l-operatur il-gdid jibda jirristruttura u f'dan il-kaz beda jinstalla magni tal-logħob godda li kienu l-ahħar verżjoni. Is-sur Falzon għalaq ix-xieħda tiegħu billi semma' li huma bhala kumpanija kienu għamlu manutenzjoni estensiva peress li l-post kien thalla fi stat hazin ta' manutenzjoni. Kienet saħansitra saret applikazzjoni l-M.E.P.A. sabiex isiru dawn ir-ristrukturazzjonijiet tal-kmamar tal-logħob (*games rooms*) u kif ukoll il-bini ta' swali godda¹¹.

Fl-istess seduta tal-21 ta' Ottubru 2011 xehed ukoll is-sur Christian Borg, li pprezenta lista tal-haddiema li gew impjegati minn Dragonara Gaming Limited fis-16 ta' Gunju 2010 u kif ukoll dokument li ta' Dragonara Casino Limited li jindika li l-impjegati kienu se jigu mpjegati ma' Dragonara Gaming Limited¹².

Fis-seduta tal-11 ta' Novembu gie pprezentat Affidavit ta' Mario Mizzi u li f'dak il-perjodu kien jokkupa l-kariga ta' Chief Executive Officer (CEO) tal-MIMCOL. Fl-affidavit tiegħu s-sur Mizzi ta spjegazzjoni tar-responsabbiltajiet tal-MIMCOL, ossia li kien responsabbli mill-investimenti tal-Gvern fil-kumpanija Casma Limited, u li din il-kumpanija, min-naha tagħha, kienet responsabbli mill-operat tad-Dragonara Casino. F'dan il-perjodu l-Awtorita' ta' Malta dwar il-Logħob (*Gaming Authority*) ma kinitx għadha tezisti¹³.

Is-sur Mizzi fl-affidavit spjega t-trasferimenti li saru, l-ewwel tal-haddiema minn ma' Casma Limited għal ma' Dragonara Casino Limited u kif ukoll minn ma' Dragonara Casino Limited għal ma' Dragonara Gaming Limited. Dwar il-koncessjoni s-sur Mizzi sostna li fil-fazi ta' transazzjoni u li kienet twassal għat-trasferiment tar-responsabbilita' fosthom tal-haddiema dan kellu jsir b'mod organizzat u mingħajr problemi.

Illi l-haddiema tal-Casma Limited jigu trasferiti ma' Dragonara Casino Limited fuq *secondment* u dan bl-istess kundizzjonijiet jew aħjar minn dawk li kellhom, izda jibqgħu mpjegati ta' Casma Limited.

Meta gie sabiex isir it-trasferiment minn ma' Dragonara Gaming Limited, il-MIMCOL kienet segwiet din it-transazzjoni u trasferiment tal-operat. Kif kien specifikat fir-rekwisiti fis-sejha tal-koncessjoni, l-haddiema ta' Casma Limited gew trasferiti fuq bazi ta' *secondment* u dawk ta' Dragonara Casino Limited inqalbu għal fuq il-kotba ta' Dragonara Gaming Limited¹⁴.

Dwar iz-zewg ittri ndirizzati datati 20 u 21 ta' Mejju lil David Grey, is-sur Mizzi saħaq, fl-affidavit tiegħu, l-ittri ma kinux "*intizi jew għandhom jigu nterpretati bhala dikjarazzjoni tal-inapplikabilita' tat-Transfer of Business Regulations*"¹⁵.

¹¹ Xieħda ta' Ivan Falzon, seduta 21 ta' Ottubru 2011, a fol 86 tal-process (Kaz Nru: 2840).

¹² Xieħda ta' Christian Borg, seduta 21 ta' Ottubru 2011, a fol 87 tal-process (Kaz Nru: 2840).

¹³ Affidavit ta' Mario Mizzi, a fol. 91 tal-process (Kaz Nru: 2840).

¹⁴ Ibid, a fol. 92 tal-process (Kaz Nru: 2840).

¹⁵ Ibid.

Ghall-kuntrarju l-iskop ta' dawn l-ittri kien li jinforza l-provvedimenti tat-*Transfer of Business Regultaions* u b'hekk id-drittijiet tal-haddiema jkunu protetti. L-skop taghhom kien li ma jinholoqx *vacuum* temporanju meta kien qieghed isir it-trasferiment tal-operat u dan peress li l-Gvern li kien qieghed jaghti l-licenzja lil Dragonara Gaming Limited u mhux lil Dragonara Casino Limited.

Is-sur Mizzi sahaq li kien propju ghalhekk li ddahhlet il-frazi "*independently of the applicability or otherwise of the Transfer of Business Regultaions*" u dan wara li MIMCOL hadet il-pariri legali minghand l-avukati taghha¹⁶.

Mario Mizzi ghalq l-Affidvait tieghu billi rrileva li hu kien jaf li bhala l-offerenti li kienu rebhu l-operat tal-Casino, Dragonara Gaming Limited kellhom progett ghall-immodernizzar tal-Casino u proposta ta' nvestment, izda ma jafx id-dettalji peress li ma kienx baqa' mall-MIMCOL.

Fis-seduta tas-27 ta' Jannar 2012 xehed Pierre Zammit li wiegeb ghad-domandi in kontro-ezami ghall-affidavit tieghu maghmula mill-Avukatess Dottoressa Nicole Vella.

Is-sur Zammit beda billi qal li dakinhar li pprezenta l-affidavit hu kien jokkupa l-kariga ta' Direttur tal-Casino ma' Dragonara Casino Limited u issa kien jokkupa l-kariga ta' General Manager ma' Forestals Group. Pierre Zammit ikkonferma dak li sostna fl-affidavit tieghu u cioe` li kien hemm bzonn ristrutturar tal-Casino tad-Dragonara.

Skont dan ix-xhud, il-fattur principali ghaliex fis-sitt snin ta' qabel kien beda jsir it-telf kien il-ftuh tal-Casino Portomaso u kif ukoll meta bdew jinfethu il-hwienet tal-loghob fil-bliet u l-irhula. Dak li skont is-sur Zammit sejjahlu "*Street Market*" u li dawn gew wara¹⁷.

Ghad-domanda jekk is-sena zejda li nghatat lil Dragonara Casino Limited wara l-iskadenza tal-kuntratt originali u kif ukoll li kienet qieghda tonfoq il-flus taghha sabiex thallas lill-managers taghha u li ma kinux saru nvestimenti matul is-snin u li dan kollu kien il-kagun tat-telf li kienet qieghda taghmel, is-sur Pierre Zammit wiegeb fl-afferment. Is-sur Zammit kompli jikkonferma dak li qal fl-affidavit tieghu, ossia li kien hemm *software* li kien antik u li ma kienx aggornat.

In oltre, kkonferma ukoll li ma kellux x'jaqsam mat-terminazzjoni tal-impieg tal-erba' managers, izda sostna li ma kienx it-tort taghhom dwar il-problemi li kien ghaddej minnhom il-Casino, izda li kien il-Bord tad-Diretturi li kien jiehu certu decizjonijiet dwar l-istruttura tal-Casino.

Ghad-domanda jekk hu qattx kellu xi diskussjonijiet mas-sinjuri Clark, Thornton, jew Vecchioni fuq kemm kien antik (*outdated*) is-*software*, is-sur Zammit sahaq li kulhadd kien konxju kif dan kellu aktar minn ghaxar snin, izda sostna li kellux diskussjoni maghhom fuq hekk.

Pierre Zammit spjega li *casinos* ohra kienu joperaw sistema maghrufa bhala "*streamed lined and efficient management structure*" u li dan kien ifisser li kull manager ikun responsabbli ghal zewg

¹⁶ Affidavit ta' Mario Mizzi, a fol 92 tal-process (Kaz Nru: 2840).

¹⁷ Xieghda in kontro-ezami ta' Pierre Zammit, seduta tas-27 ta' Jannar 2012, a fol 111 tal-process.

dipartimenti jew tlieta, bhal ma kien qed jigri ma' Tumas Group. Fil-kaz taghhom (Dragonara Casino Limited) kull *manager* kien responsabbli biss ghal dipartiment wiehed biss.¹⁸

Ix-xhud kompla jwiegeb domandi dwar il-kagun tat-telf ta' Dragonara Casino Limited, fosthom il-limiti mposti fuq certi loghbiet bhal poker u li dan il-limitu kien maghruf bhala '*pot limit game*', u sostna li dan kien kagun tan-nuqqas ta' staff biex jopera dawn il-magni tal-loghob. Ix-xhud sahaq ukoll li minhabba ncertezza li kienet inholqot kien hemm diversi haddiema li ghazlu li jtilqu u dawn il-haddiema ma gewx sostitwiti b'haddiema ohra.

Ix-xhud ikkonferma ukoll li meta kien inghata l-kariga ta' Direttur tal-Casino mill-operatur il-gdid, f'Gunju 2010, kien mar jifrahlu s-sur Thornton u kien qallu li kellu l-appogg kollu tieghu. Ix-xhud ikkonferma ukoll li ftit tal-granet wara Thornton kien gie *redundant*. Is-sur Zammit sostna li ma kienx jaf b'dan kollu.

Ix-xhud kompla jwiegeb domandi dwar l-esperjenza tieghu li kellu fl-operat tal-Casino, fejn kien ghamel ghaxar snin jahdem bhala *Senior Marketing Manager*. Ix-xhud qal li hu fl-ahhar sentejn minn dawn l-ghaxar snin kien involut fil-qasam tal-*marketing* peress li kien segretarju tal-kumpanija u kien involut fit-tender ta' dik is-sena. Ghalkemm kellu din il-kariga hu qatt ma kien jiehu decizjonijiet izda kien jirrapporta dirett lill-General Manager, sostna Pierre Zammit¹⁹.

Meta x-xhud gie trasferit ma' Dragonara Gaming Limited hu ma kienx jiehu decizjonijiet, kien jirreferi kollox lid-Direttur tal-Operazzjonijiet (*Director of Operations*). Id-decizjoni li jigu tterminati l-erba' impjegati u li huma r-rikorrenti f'dawn il-kwsitjonijiet ta' xoghol, ix-xhud wiegeb li meta kien ikun hemm kien jiehu d-decizjonijiet Dr. Christian jew Johann Sciberras, u d-decizjonijiet ta' kuljum Nick Roland. Ix-xhud sostna li hu kien aktar mixhut fuq in-naha tal-amministrazzjoni.

Ix-xhud kompla jwiegeb domandi dwar l-involviment tieghu fir-ristrutturar tal-Casino, izda ma kienx jiftakar il-figuri. Ix-xhud sostna li meta dahlu aktar magni tal-loghob u li dawn il-magni tal-loghob kienu aktar efficjenti bhal ma kienet magna b'sistema ta' "*ticket in ticket out*", u li din kienet thaffef il-process tal-ghadd, kien hemm ukoll sistema ta' *software* li kienet taghti nformazzjoni f'hin reali²⁰.

Permezz ta' din il-magna l-ghadd kien sar aktar efficjenti u kien jiehu biss ftit sghat u mhux granet kif kien jigri qabel u dan kien isir mill-*accountants*. Ix-xhud ikkonferma li kien hu li nforma lil-erba' rikorrenti li kienu gew *redundant* u dan wara li kien infurmat mill-Bord tad-Diretturi u li hu qatt ma gie kkonsultat dwar din id-decizjoni.

Ix-xhud sostna li hu ma kienx jiftakar li kien ta promozzjonijiet lil xi haddiema ohra ghal grad ta' managers u dan wara li spiccaw l-erba' managers ossia r-rikorrenti odjerni. Ix-xhud ikkonferma li

¹⁸ Xieghda in kontro-ezami ta' Pierre Zammit, seduta tas-27 ta' Jannar 2012, a fol 114 tal-process (Kaz Nru: 2840).

¹⁹ Ibid, a fol 118 tal-process (Kaz Nru: 2840).

²⁰ Ibid, a fol 120 tal-process (Kaz Nru: 2840).

I-persuni li gew promossi kienu assistant managers u gew propmossi għall-gradi ta' *managers* meta spickaw ir-rikorrenti u kif ukoll għaraf il-firma tiegħu fir-roster tal-managers²¹.

Is-sur Pierre Zammit ikkonferma li dawn il-haddiema kienu ngħataw zieda fis-salarju tagħhom u kif ukoll certi beneficcji. Mill-banda l-oħra x-xhud wiegeb li ma kienx jaf precizament il-ghaliex kienu ngħataw din il-promozzjoni u zieda fil-paga meta kien hemm dawn il-magni li kienu aktar efficcjenti²².

In oltre, dwar reklam li kien inhareg għall-ingagg ta' *Director of Operations*, ix-xhud sahaq li hu ma kienx jaf b'dan ir-reklam u li kien inhareg minn *Dragonara Gaming Limited* u li sa kemm dam hu fil-kariga ma kienux gew impjegati *Operations Managers*.

Ix-xhud baqa' jwiegeb domandi dwar haddiema li kienu gew ingaggati bhala managers meta qabel dawn il-karigi kienu koperti mir-rikorrenti, Gordon Clark u Stephen Thornton, fejn sostna li dawn kienu jagħmlu xogħol differenti mir-rikorrenti, Clark u Thornton. L-istess għall-fatt li kienet giet impjegata bhal *Operations Manager* izda x-xhud sostna li kienet *Player Development Manager*.

Fis-seduta tat-2 ta' Marzu 2012 xehed is-sur Johann Schembri, li kien jokkupa l-kariga ta' *Direttur tal-Bord* ta' *Dragonara Gaming Limited*, *Direttur ad interim* tal-Operazzjonijiet u kif ukoll wiehed mill-azzjonisti principali tas-socjeta` ntimata, fejn wiegeb id-domandi in kontro-ezami tad-Dottoressa Nicole Vella, x-xhud beda biex ikkonferma li l-profitti kienu bdew jizdiedu minn meta inbidel l-operatur u li fis-snin 2006 u 2007 in-numri kienu bdew niezlin, pero' ma kienx jaf jekk hux minhabba li kienu fethu casino oħra. Ix-xhud sostna li, fl-opinjoni tiegħu, l-Casino kien beda jmur hazina minhabba mmaniggjar hazin (*mismanagement*) ta' *Dragonara Casino Limited*. Ix-xhud sahaq li dan kien kagun ta' pagi għoljin fi gradi manigerjali, nuqqas ta' nvestment f'apparat modern, izda l-problema principali kienet li l-post kien mgħobbi b'hafna spejjez²³.

Ix-xhud irrimarka li fis-snin 2008 u 2009 il-*General Manager* kien ha paga aktar mill-qagħlet il-kumpanija, ossia *Dragonara Casino Limited*. Ix-xhud qal ukoll li minhabba din il-problema ta' spejjez u dan minhabba l-pagi tal-managers, il-kumpanija ma setgħetx timpjega haddiema fi gradi ta' kupiera u li dawn kienu jiggeneraw id-dhul. Is-sur Schembri sahaq li l-problemi li kien hemm qabel kienu gejjin peress li ma kienx sar investment f'apparat aktar modern, u nuqqas ta' manutenzjoni.

Ix-xhud sostna li wara li tkeccew l-erba' *managers*, ossia r-rikorrenti *nomine*, l-*managers* l-oħra li kien hemm dawk li kienu *Assistant Managers* baqghu mpjegati magħhom u għalih dawn xorta kienu *Managers*. Ix-xhud wiegeb li certa Svetlana Bukova kienet impjegata mhux bhala *Operations Manager*, izda bhala *Player Development Manager* u dan anke kif kien jgħid ir-reklam għal dan l-impjieg.

²¹ A fol 104 tal-process (Kaz Nru: 2840).

²² Xiehda in kontro-ezami ta' Pierre Zammit, seduta tas-27 ta' Jannar 2012, a fol 124 tal-process (Kaz Nru: 2840).

²³ Seduta 2 ta' Marzu 2012, xiehda in kontro ezami, Johann Schembri, a fol 137 tal-process (Kaz Nru: 2840).

Ix-xhud kompla jispjega ghalix kienu hargu l-iskema ta' *loyalty programme* u li kien propju ghalhekk li riedu li xi hadd jiehu hsieb din is-sistema u li l-kariga ta' operations manager kienet ghal din il-ghan. In oltre, s-sur Schembri sostna li l-kariga hija ekwivalenti ghal dik ta' General Manager li kien hemm mall-operatur precedenti, ossia Dragonara Casino Limited. Is-sur Schembri sahaq li din il-kariga baqa' jokkupaha hu peress li ma keinx instab persuna ideali ghal din il-kariga.

Ghar-rigward tal-kariga ta' *IT Manager* ix-xhud qal li hadd mill-erba' rikorrenti ma kien kompetenti ghal din il-kariga. Ghalhekk kellu jigi mpjegat *IT Manager* u dan peress li sa dak izmien (2010) l-Casino ma kellux *IT Manager*²⁴.

Ix-xhud sostna li ma kienx jaqbel li dak li kien hemm rikjest fir-reklam kien l-istess xoghol li kienu jaghmlu Gordon Clark u Stephen Thornton. In oltre, kompla jsostni li ghal dak li riedu huma, kemm Gordon Clark u kemm Stephen Thornton, ma kellhomx l-esperjenza u l-kapacitajiet mehtiega.

Ix-xhud qal li l-karigi li kellhom ir-rikorrenti spiccaw fosthom dik ta' *Tables Operations Manager*, okkupata minn Thornton. Dan kien sar peress li kienu ghaqqdu l-imwejjed u is-slots f'*Gaming Department* taht *Director of Operations* li kienet ekwivalenti ghal dak li kien *General Manager* ta' qabel u li kien irrizenja meta kienu hadu f'idejhom l-operat tal-Casino, ossia Dragonara Gaming Limited²⁵.

Is-sur Schembri semma' l-kompiti tal-erba' rikorrenti u beda biex qal li Gordon Clark kien responsabbli ghal *live tables, roulette, blackjack*, u li kien iservi ukoll ta' *Poker Manager*. Is-sur Giancarlo Vecchioni kien jokkupa l-kariga ta' *Technical Manager* u s-sur Andrew Smith li kien jokkupa l-kariga ta' *Slots Floor manager* u *Cash Desk Manager*. Ghal din il-kariga, x-xhud sostna, li l-Awtorita` Maltija dwar il-Loghob (MGA) kienet gibditilhom l-attenzjoni ghaliha u dan peress li ma kienx accettabbli li din il-pozizzjoni kienet koperta mill-istess persuna. Ix-xhud sostna li kif kienet ma kienx hemm *checks and balances*.

Ix-xhud kompla jispjega dwar il-kargi li gew *redundant* u li nvestew f'*Management System* fejn kien hemm kollox konness ma' din is-sistema u li din is-sistema kienet eliminat hafna xoghol tal-karti u burokrazija.

Is-sur Johann Schembri sahaq li huma kienu mlew postijiet li kellhom bzonni jintlew u sostna li huma kellhom madwar 208 impjegat meta huma kienu hadu l-Casino b'150 impjegat. Ix-xhud rega' sostna li l-karigi tal-erba' rikorrenti ma kienux gew sostitwiti, jigifieri li l-kargi taghom kienu gew aboliti (*abolition of post*)²⁶.

L-istess xhud rega' xehed in kontro-ezami fis-seduta tas-6 ta' Lulju 2012 fejn kompla jelabora fuq ir-rwoli tal-erba' rikorrenti f'din il-kwistjoni ta' xoghol. Ix-xhud ikkonferma li bhala kumpanija huma qatt ma offrew alternattivi ohra lill-erba' rikorrenti bhala *order of employment* jew

²⁴ Seduta 2 ta' Marzu 2012, xiehda in kontro ezami, Johann Schembri, a fol 146 tal-process (Kaz Nru: 2840).

²⁵ Ibid, a fol. 148 tal-process (Kaz Nru: 2840).

²⁶ Ibid, a fol, 151 tal-process (Kaz Nru: 2840).

downgrading u dan ghax skont ix-xhud l-erba' rikorrenti ma kienux kompetenti ghall-istruttura tal-kumpanija taghom (Dragonara Gaming Limited)²⁷.

Fis-seduta tat-28 ta' Settembru 2012 xehed David Gray, prodott mir-rikorrenti u li kien jokkupa l-kariga ta' *General Manager* ta' Dragonara Casino Limited. Is-sur Gray qal li hu kien jokkupa din il-kariga minn meta l-Casino gie pprivatizzat mill-Gvern fis-sena 1998 sa ma ntilfet il-koncessjoni f' Gunju 2010.

Ix-xhud spjega r-rwoli tal-erba' rikorrenti fejn qal li ghal kull dipartiment li kien hemm kien responsabbli ghalih. Ix-xhud sostna li l-erba' rikorrenti kienu jiehdu hsieb l-operat li ghalih kienu responsabbli u li l-erba' li huma kellhom l-esperjenza mehtiega u kienu kompetenti f'xogholhom. Ix-xhud ghamel enfazi kemm hu mportanti li min ikun f'dan it-tip ta' xoghol ikun kompetenti u li jkollu t-tahrig necessarju u dan peress li fil-casino hija xi haga endemika li jkun hemm min jipprova jqarraq. Ix-xhud sostna li r-rikorrenti Stephen Thornton kellu din l-esperjenza li kien jinduna b'dawn it-tip ta' persuni²⁸.

Mill-banda l-ohra Andrew Smith kellu l-esperjenza u tahrig necessarju f'sitwazzjonijiet ta' hasil ta' flus u frodi. Ix-xhud kompli jispjega li hu kien ha sehem fl-offerta sabiex il-kumpanija Dragonara Casino Limited terga' tiehu l-koncessjoni u dan ghax hu kien jahseb li bhala Casino l-kumpanija kienet viabbli. Ix-xhud qal li meta l-koncessjoni ntilfet hu ma kienx baqa' General Manager u hu kien thallas somma bhala *settlement*.

Ix-xhud sostna li l-kumpanija, Dragonara Gaming Limited, li hadet il-koncessjoni kienet intiza li zzomm lil kulhadd maghha u dan peress li l-Gvern, tramite l-kumpanija MIMCOL, permezz ta' ittra kien iggarantixxa li kull impjegat kien se jzomm l-impjeg.

Ix-xhud spjega li hu kien surpriz li l-kumpanija Dragonara Gaming Limited ma kinitx zammet lill-erba' li kienu tkeccek mill-ewwel, meta kien hemm impjegati, bhal *Head Security and Surveillance* li kienu ghamlu sena sakemm gew itterminati.

In oltre, x-xhud sahaq li Dragonara Casino Limited kienet dejjem ghamlet il-profitti u dan ghalkemm ma kienux daqshekk sostanzjali. Ix-xhud sostna li kien minhabba l-fatt li Gvern kien dam bil-process wara li spiccat il-koncessjoni f'Gunju 2010 u kif ukoll minhabba delungar li ha sena ohra. Kien minhabba f'hekk li l-post kien beda jiddetterjora u jidher mitluq. In oltre, x-xhud semma' li f'dak il-perjodu kienu qeghdin jifthu hafna "*illegal slots operators*" u li ghall-Gvern ma kienux illegali²⁹.

Ix-xhud semma' li l-operaturi l-godda kienu se jmexxu b'mod ta' sistema *online*, u li l-istess kienet se taghmel il-kumpanija Dragonara Casino Limited, kieku rebhet l-offerta. Ix-xhud sahaq li ghalkemm kien se jkun hemm sistema gdida ta' teknologija hu ma kienx jabolixxi l-karigi tal-erba' rikorrenti u dan ghax xorta kien ghad hemm relevanza ghall-karigi taghom. Ix-xhud sahaq li kien

²⁷ Seduta 6 ta' Lulju 2012, xiehda in kontro-ezami ta' Johann Schembri, a fol 199, tal-process (Kaz Nru: 2840).

²⁸ Seduta 28 ta' Settembru 2012, xiehda ta' David Gray, a fol. 216, tal-process (Kaz Nru: 2840).

²⁹ Ibid, a fol. 222, tal-process (Kaz Nru: 2840).

se jaghmel ristrutturar tar-responsabbiltajiet tal-*managers* ghax dawn xorta riedu jamminstraw lill-impjegati. Ix-xhud sostna li l-*managers* kienu professjonali u kienu kompetenti f'xogholhom.

Ix-xhud wiegeb ukoll ghad-domandi in kontro-ezami fejn ikkonferma li hu kien beda n-negozjati mall-Unions fil-perjodu ta' privatizzar u li dan kien ghal Frar 1999. Ix-xhud sostna li dawn l-impjegati kienu mpjegati tal-Gvern³⁰.

Ix-xhud ikkonferma li qatt ma kien involut fir-ristrutturar ta' Dragonara Gaming Limited meta din hadet il-koncessjoni. Ix-xhud sahaq li l-persuna li kienet giet impjegata bhala espert tal-imwejjed tal-loghob ma kienx ahjar mill-*Assistant Managers* tieghu. Dan il-persuna, sostna x-xhud, kien Nick Roland.

Dwar Christian Derhart ix-xhud qal li dan kien avukat li hadem gewwa *casinos* fl-Afrika ta' Isfel u kompli billi qal, "*I know he was there and I know he was given instructions*"³¹.

Xehed ukoll, fis-seduta tal-1 ta' Frar 2013, is-sur Edmond Galea, ufficjal fi hdan il-Lotteries and Gaming Authority, kif kienet maghrufa dak iz-zmien. Is-sur Galea beda biex ipprezenta tlett rapporti, Dok. 'EG1', 'EG 2' u 'EG 32'³². Fis-seduta tat-12 ta' April 2013 rega' xehed l-imsemmi xhud fejn ipprezenta lista ta' managers sa dakinhar, lista ta' managers sa Gunju 2010 u dawk li gew itterminati³³.

Xehdet ukoll Charmaine Zammit fejn ipprezentat memo interna datata 12 ta' Lulju 2010 flimkien ma' roster tal-Managers mill-1 ta' Lulju 2010 sal-31 ta' Lulju 2010, Dok. CZ1 u CZ2 rispettivament³⁴.

Fl-istess seduta xehed ukoll Charles Borg fejn ipprezenta sett dokumenti dok CB1 sa CB 7, liema dokumenti huma ftehim datat 16 ta' Awwissu 2010, memo interna, x-xiehda transkritta ta' Johann Schembri, tal-kaz numru, 2849/FM fl-ismijiet Karmenu k/a Charles Borg vs Dragonara Gaming Limited, memo interna datata 30 ta' Lulju 2010, salarju mad-Dragonara Casino Limited, u salarju ma' Dragonara Gaming Limited, rosters ta' Awwissu u Settembru 2010, u x-xiehda transkritta ta' Elizabeth Rutland, tal-kaz numru, 2849/FM fl-ismijiet Karmenu k/a Charles Borg vs Dragonara Gaming Limited³⁵. Illi fix-xiehda taghha Elizabeth Rutland ikkonfermat li kienet saret laqgha f'Awwissu 2010 fejn hi u zewg haddiema ohra kienu nghataw il-kariga ta' *Gaming Managers*³⁶.

Illi fis-seduta tat-12 ta' April 2013 xehdu Edmond Galea fejn ipprezenta sett Dokumenti (Dok. EG1) u kompliet tixhed, in kontro-ezami, Charmaine Zammit li wiegbet ghad-domandi tar-rapprezentanta legali tar-rikorrenti.

³⁰ Seduta 28 ta' Settembru 2012, xiehda ta' David Gray, a fol 225, tal-process (Kaz Nru: 2840).

³¹ Ibid, a fol 228, tal-process (Kaz Nru: 2840).

³² A fol. 239, 240 u 241 tal-process (Kaz Nru: 2840).

³³ A fol. 269 tal-process (Kaz Nru: 2840).

³⁴ A fol. 270 sa fol 273 tal-process (Kaz Nru: 2840).

³⁵ A fol. 274 sa fol 288 tal-process (Kaz Nru: 2840).

³⁶ A fol. 288 tal-process (Kaz Nru: 2840).

Ix-xhud qalet li minn meta hadet l-operat tal-casino l-kumpanija Dragonara Gaming Limited, din kienet investit f' hafna teknologija u li beda jintuza hafna l-kompjuter. Dwar l-erba' rikorrenti x-xhud sostniet li xogholhom kien sostitwit bit-teknologija u li ghalhekk ma kienx hemm bzonn hafna nies u li kien hemm persuna wahda li issa kienet fil-grad ta' *General Manager*.

In oltre, x-xhud irrilevat li ma kinitx taf jekk min kien *assistant manager* lahaqx *manager* peress li ma kinitx baqghet tahdem hemm u cioe` sal-2012. Sa dakinhar ix-xhud sahqet li kienu ghadhom bil-grad ta' *Assistant Managers*. Ix-xhud qalet li kienet tokkupa l-kariga ta' *Human Resources Executive*. Ix-xhud ikkonfermat li min kien *assistant manager* kien ha xi zieda fil-paga, u kif ukoll xi *allowances*³⁷.

Ix-xhud sostniet li ma kinitx taghmel ir-roster tal-managers, hi kienet taghmel tal-haddiema li kienu jkunu responsabbli mill-imwejjed tal-loghob. Dwar meta kienu jinqaghlu xi problemi, x-xhud qalet li dawn kienu jiehdu hsiebhom *Assistant Gaming Managers* flimkien mas-*Surveillance Manager*.

Ix-xhud qalet li l-maggior parti tax-xoghol li kienu jaghmlu l-erba' rikorrenti kien spicca u dak li kien fadal kien tqassam bejn il-*managers* l-ohra, u li uhud minnhom kien mpjegati ma' Dragonara Casino Limited u meta ma jkunx hemm il-*managers* kienu jiehdu hsieb id-diretturi, u meta jkunx hemm id-diretturi kienu jiehdu hsieb l-*assistant managers*. Dawn l-*Assistant Managers* kienu certi, Elizabeth, Shane, u Charles³⁸.

Ix-xhud Charmaine Zammit sahqet li certu xoghol bhal ma kien ta' *Cash Desk Manager* ma kienx hemm bzonn aktar u dan peress li bit-teknologija kien gie ffacilitat ix-xoghol, u dan ghax gew amalgamati f'wiehed.

L-istess ghal dak li kien jaghmel ir-rikorrent Gordon Clark, fejn il-karigi li kellu ta' *Poker Manager* u *Gaming Manager* u li sakemm kien ilha hemm ix-xhud kien jiehu hsieb kollox wiehed mill-ispetturi. Cio nonosatnte, x-xhud sahqet li l-loghba tal-poker baqghet hemm.

Ix-xhud sostniet li wara li spickaw l-erba' rikorrenti *nomine* r-rwol taghhom bdew jaghmluh l-*Assistant Managers*.

Ghad-domanda in ri-ezami x-xhud wiegbet li peress li l-*islots machines* u *Cash Desk* kienu flimkien dawn kienu gew separati sabiex ikun jista' jsir l-iccekkjar mehtieg. Pero` l-*islots machines* gew amalgamati mall-*gaming* u l-*cash desk* mas-sezzjoni tal-finanzi.³⁹

Fl-istess seduta rega' xehed Charles Borg, li spjega li kien ilu 37 sena jahdem ma' Dragonara Casino Limited u li kien jokkupa l-kariga ta' *Assistant Gaming Manager*. Ix-xhud sostna li kienet is-socjeta` ntimata li kienet waqfitu mix-xoghol u li kellu kaz pendentu quddiem it-Tribunal. Ix-xhud spjega li ftit wara lilu u lil zewg haddiema ohra kienu nghataw promozzjoni ghal *Gaming*

³⁷ Xiehda in kontro-ezami ta' Charmaine Zammit seduta tat-12 ta' April 2013, a fol 321 tal-process (Kaz Nru: 2840).

³⁸ Ibid a fol 324 tal-process (Kaz Nru: 2840).

³⁹ Xiehda in ri-ezami ta' Charmaine Zammit seduta tat-12 ta' April 2013, a fol 331 tal-process (Kaz Nru: 2840).

Managers. Ix-xhud qal li din il-promozzjoni nghatat ftit wara li s-socjeta` ntimata kienet hadet l-operat tal-Casino, u cioe` ghall-ahhar gimgha ta' Gunju 2010. Ix-xhud sostna li kienu hadu ukoll zieda fis-salarju tagghom.

Ix-xhud sosta li meta hu u z-zewg haddiema l-ohra Ruth Ruthland u Shane Mercieca kienu hadu din il-promozzjoni izda f'laqgha li kellhom ma' Johann Schembri dan kien qallhom li ghalissa se jibqghu jissejhu *Assistant Gaming Managers* peress li kien hemm il-possibilita` li l-erba rikorrenti jifthu kawza. Is-sur Borg ipprezenta ukoll ftehim (Dok. 'CB1) li kien ghamel ma' Pierre Zammit fejn hu kien inghata telefon cellulari u f'kaz li jispicca dan kellu jirritornah ⁴⁰.

L-istess xhud rega' xehed in kontro-ezami fis-seduta tas-26 ta' Mejju fejn irrisponda ghad-domandi tal-konsulenta legali tas-Socjeta ntimata. Ix-xhud wiegeb li hu kien ilu mpjegat hafna qabel l-erba' rikorrenti u li kien jaf kien li Stephen Thornton kien *Senior Manager*, Gordon Clark kien *Manager*, Andrew Smith *Cash Desk* u Giancarlo Vecchioni mall-magni tal-loghob (*slots machines*). Ix-xhud qal li hu kien inghata promozzjoni ghal *Manager* mis-Socjeta` ntimata izda mas-socjeta` Dragonara Casino Limited hu kien jokkupa l-kariga ta' *Assistant Manager*⁴¹.

Ix-xhud qal li certi tibdil xorta kien baqa' jsir minn Dragonara Casino Limited bhal korsijiet ghall-impjegati u certi magni tal-loghob kienu jinbidlu ukoll.

Ix-xhud sostna li taht is-socjeta` ntimata l-erba' rikorrenti ma tantx damu mpjegati izda sakemm kienu taht is-socjeta` Dragonara Casino Limited. Ix-xhud spjega kif kien inghata l-promozzjoni flimkien ma' tlett impjegati ohra u cioe` wara li kienu tkeccew l-erba' rikorrenti. Ix-xhud ikkonferma li kien inghata certi beneficji ohra bhal *allowance* ghall-karozza, *performance bonus*, u telefon cellulari. Ix-xhud sostna li hu flimkien mall-impjegati l-ohra li kienu nghataw il-promozzjoni kienu ser ikunu responsabbli ghall-magni tal-loghob (*slots machines*) ukoll u kif ukoll mill-imwejjed tal-loghob kif kienu qabel.

Ix-xhud baqa` jwiegeb id-domandi tal-konsulent legali tas-Socjeta` ntimata u rigward jekk kinitx sar ristrutturar minn Dragonara Gaming Limited, ix-xhud wiegeb li kien sar, l-aktar li kienu nbidlu hafna magni tal-loghob⁴².

Ir-rikorrent, Andrew Smith, xehed permezz ta' *skype* in kontro-ezami fis-seduta tad-9 ta' Novembru 2015, fejn ir-rikorrent rega' spjega li qabel Malta hu kien hadem gewwa *casinos* f'diversi pajjizi fosthom, Seychells, l-Ungerija, r-Rumanija, t-Turkija, u kif ukoll gewwa l-Ingilterra. Ix-xhud, Andrew Smith wiegeb li hu kien gie promoss ghal *Slots Floor Manager* fis-sena 2007 u li ma kienx cert jekk qabel kienx jokkupa din il-kariga Giancarlo Vecchioni jew xi hadd iehor. Ix-xhud sostna li kien hemm impjegat Franciz li kien ukoll impjegat f'dak ir-rwol. Ix-xhud qal li bhala rwol ta' *Slots Floor Manager* hu kien jissupervizjona ukoll il-flus kontanati meta kien ikun *duty manager*. Ix-xhud spjega li hu fis-sena 1999 kien ghamel organizza l-istruttura tal-Casino, f'

⁴⁰ Xiehda ta' Charles Borg, seduta tat-12 ta' April 2013, a fol. 340 tal-process (Kaz Nru: 2840).

⁴¹ Xiehda in kontro ezami ta' Charles Borg, seduta tat-26 ta' Mejju 2013, a fol. 406 tal-process (Kaz Nru: 2840).

⁴² Ibid, a fol. 409 tal-process (Kaz Nru: 2840).

dipartimenti specifici⁴³. Andrew Smith kompla jwiegeb in kontro-ezami fejn qal li hu kien ukoll responsabbli li jiltaqa' mall-haddiema (*staff*) fis-shift li jkunu, kien ikun mat-*technicians* jew *slot attendants*, u jara kif kienu qeghdin jiffunzjonaw mall-klijenti u jekk kienx hemm xi lmenti mall-istess klijenti. Ix-xhud kien responsabbli ukoll ghal mod kif kien iqassam l-istaff u jipprepara s-shifts, kien responsabbli mill-accounts, jaghmel rapporti kemm interni u esterni, u dan ghal dak li kellu x'jaqşam mall-immaniggar tal-Casino u kif ukoll mall-Awtorita` tal-Loghob (LGA).

Ix-xhud wiegeb li peress li ma kienux jafu jekk Dragonara Casino Limited kinitx se terga' tiehu l-koncessjoni tal-Casino, ma kienux se jinvestu flus ghar-ristrutturar tal-istess Casino. Ix-xhud wiegeb li ma kienx jiftakar meta kien sar l-ahhar investment fil-Casino. Ix-xhud sostna li bhala magni li kien hemm kienu barra minn zmienhom (*outdated*) u biex jinbidlu kien hemm bzonn investment kbir⁴⁴.

Ir-rikorrent Smith sostna li issa hu kien *Casino Manager* u li kien konxju li kien sar avvanz kbir fit-teknologija. Ix-xhud sostna li ghalkemm hawn magni li ma juzawx flus kontanti, hemm magni li ghadhom juzaw flus kontanti, u li fil-Casino li kien jahdem fih go l-Ingilterra kienu juzaw minnhom⁴⁵.

Ir-rikorrent *nomine*, kompla jirrispondi d-domandi u qal li hu ma kienx involut meta s-Socjeta` ntimata kienet se tibdel il-magni tal-loghob. Kien gie biss mistoqsi dwar proceduri tal-*control systems* minn persuni li kienu qeghdin jinstallaw is-sistemi ghall-*cash desk* u ghall-*islots*.

Ir-rikorrent Andrew Smith rega' xehed fis-seduta tal-5 ta' Dicembru 2017 fejn kompla jwiegeb in kontro-ezami ghad-domandi tar-rapprezentanta legali tas-Socjeta` ntimata. Ix-xhud rega' gie mistoqsi dwar iz-zewg rwoli konfliggenti li kellu dak ta' *Cash Desk Manager* u kif ukoll dak ta' *Slots Operations Manager* u dan peress li hu kien responsabbli mill-flus kontanti u fl-istess hin responsabbli mill-*islots*. Ix-xhud qal li f'kaz ta' zball fil-*cash desk* kien hemm procedura billi tibda nvestigazzjoni li kienet issir minnu. L-investigazzjoni kienet tiddependi minn fejn tibda, jekk hux mill-*islots*, jekk l-izball kien hemm, jew mill-*cash desk*⁴⁶.

Ix-xhud kompla jwiegeb billi sostna li s-sistema ta' *ticket in, ticket out* ma kinitx adoperata fi zmien li hu dam impjegat tal-Casino u li din sistema moderna, billi dawn kienu jinxtraw mill-*cash desk* u jigu nseriti fil-magni tal-loghob minflok il-flus kontanti. Ix-xhud qal li hu kien ukoll responsabbli mill-kwistjonijiet ta' hasil ta' flus (*money laundering*) flimkien mall-Kap tas-Sorveljenza (*Head of Surveillance*)⁴⁷.

⁴³ Xiehda in kontro ezami ta' Andrew Smith, seduta tad-9 ta' Novembru 2015, a fol. 240 tal-process, (Kaz Nru: 2842).

⁴⁴ Xiehda in kontro ezami ta' Andrew Smith, seduta tad-9 ta' Novembru 2015, a fol 241 tal-process, (Kaz Nru: 2842).

⁴⁵ Ibid, a fol 241 tal-process, (Kaz Nru: 2842).

⁴⁶ Ibid, a fol 243 tal-process, (Kaz Nru: 2842).

⁴⁷ Xiehda in kontro ezami ta' Andrew Smith, seduta tal-5 ta' Dicembru 2017, a fol 264 tal-process, (Kaz Nru: 2842).

Ix-xhud sostna li ma kienx jaf jekk kienx hemm xi problemi mall-Awtorita` tal-Loghob minhabba l-konflitt fir-rwoli tieghu dak ta' Giancarlo Vecchioni. Ir-rikorrent Smith sahaq li hu kien repsonsabbli mall-Awtorita` biss minhabba l-*cash desk* u din ir-responsabilita` kienet kemm ghal *cash desk* u kemm ghall-*slots*. Ix-xhud irrimarka li certu Mark Muscat kien inghata r-rwol tieghu pero` hu qatt ma kien ra l-ebda kuntratt ta' mpjeg ta' Muscat mas-Socjeta` ntimata.

Ir-rikorrent *nomine* ghad-domanda jekk hu kellux esperjenzi ohra u dan sabiex ikun jista' jinghata rwol iehor, hu sostna li hu kien beda *dealer* fis-sena 1987, kien ukoll spettur, *pit boss*, u kif ukoll *Casino Manager*. Ix-xhud qal ukoll li kien hemm diversi *managers* peress li Casino ghandu bzonni diversi *managers*. Ix-xhud qal li hu ma kienx responsabbli sabiex igib klijenti godda Malta. Ir-rikorrent *nomine* qal li hu ma kienx responsabbli ghalhekk.

Is-sur Smith sostna li hu ma kienx jaf li r-rwoli li kienu jokkupa hu u l-*managers* l-ohra kienux gew aboliti. In oltre, hu sostna li hu kien sab xoghol l-Ingilterra wara ghaxar xhur minn meta kien gie tterminat⁴⁸.

Trattazjoni Finali

Iz-zewg rapprezentanti legali tal-partijiet kontendenti f'din il-kwistjoni ta' xoghol ipprezentaw zewg noti ta' osservazzjonijiet, in-nota tar-rikorrenti *nomine* giet intavolati fir-Registru tat-Tribunal fit-13 ta' Frar 2018 u n-nota ta' sottomissjonijiet tas-Socjeta` ntimata giet ipprezentata fis-27 ta' Marzu 2018.

Illi fin-nota ta' osservazzjonijiet tar-rikorrenti *nomine* gie kkunsidrat li t-terminazzjoni tal-erba' rikorrenti kienet kawza ta' ristrutturazzjoni fil-grad manigerjali. Fl-imsemmija nota tar-rikorrenti ssir referenza ghax-xiehda ta' Charmaine Zammit fejn din ix-xhud sahqet li din it-terminazzjoni saret peress li kienu gew investiti hafna flus f'teknologija gidida.

Cio nonostante fin-nota gie rrimarkat li din ix-xhud (Zammit) in kontro-ezami, meta giet mistoqsija liema kienu l-karigi li kienu gew *phased out*, din ix-xhud irrispondiet b'mod kontradittorju, u dan peress li l-ewwel qalet li kien hemm persuna wahda (*Gaming Manager*) li tiehu hsieb s-*slots machines* u l-imwejjed tal-loghob, u sussegwentment wiegebet li kien hemm diversi *Assistant Managers* li kienu jiehdu hsieb. In oltre, gie ukoll osservat li l-persuni li kienu jokkupaw il-kariga ta' *Assistant Managers* dawn kienu inghataw zieda fil-paga u kif ukoll certi beneficji, bhal telefon cellulari⁴⁹.

Fin-nota tar-rikorrenti *nomine* ssir referenza ghal dak li xehed Carmelo Borg li kien impjegat mall-Casino ghal 37 sena. Ir-rikorrenti jsostnu, fin-nota tagghom, li dan ix-xhud ikkonferma li kien jokkupa l-kariga ta' *Assitant Manager* ma' Dragonora Casino Limited u li kien inghata promozzjoni ghall-*Gaming Manager* mis-Socjeta` ntimata, flimkien ma' zewg impjegati ohra, Elizabeth

⁴⁸ Xiehda in kontro ezami ta' Andrew Smith, seduta tal-5 ta' Dicembru 2017, a fol 267 tal-process, (Kaz Nru: 2842).

⁴⁹ Nota ta' osservazzjonijiet tar-rikorrenti *nomine*, a fol 275 tal-process (Kaz Nru: 2842).

Ruttland u Shane Mercieca, u dan wara li s-Socjeta` Dragonara Gaming Limited hadet il-koncessjoni tal-Casino.

Fl-imsemmija nota tissemma' x-xiehda ta' Pierre Zammit li ukoll kien inghata promozzjoni ta' *Casino Director* mis-socjeta` ntimata. Dan ix-xhud, isostni r-rikorrenti nomine fl-imsemmija nota, li l-introjtu tal-Casino kien naqas peress li kien fetah casino iehor fis-sena 2006. Dan ix-xhud jirrileva ukoll is-socjeta` Dragonara Casino Limited ma kinitx ghamlet investimenti fit-teknologija u li dan il-fattur ukoll ikontribwixxa sabiex ikun hemm nuqqas ta' dhul ghall-Casino. Dan ix-xhud skont ir-rikorrenti *nomine*, naqas milli jikkonferma jew jirrigetta jekk l-investiment fit-teknologija mis-socjeta` ntimata kienx affettwa lill-erba' rikorrenti b'tali mod li l-karigi taghhom kienu gew *redundant*.

Illi dwar persuni ohra, x-xhud, Pierre Zammit, ma kienx f'pozizzjoni li jiddikjara jekk dawn kienux gew promossi ghall-grad ta' *manager* izda kkonferma li hekk kienu deskritti fuq *ir-roster sheet*.

In oltre, gie osservat mir-rikorrenti *nomine* li dan ix-xhud meta gie mistoqsi dwar l-impjeg li kien inghata li diversi persuni, u dan fiz-zmien wara li kien gie tterminat l-impjeg tal-erba' rikorrenti, fosthom Svetlana Bukova u Karen Hansford, dan ix-xhud wiegeb li dwar Karen Hansford ma kien jaf xejn u dwar Bukova li din kienet *Player Development Manager*. Fin-nota tar-rikorrent *nomine* ssir referenza ghad-dokumentazzjoni tal-E.T.C., li z-zewg impjegati, ossia Svetlana Bukova giet impjegata bhala *Operations Manager* b'effett mid-9 ta' Novembru 2010, u Karen Hansford giet impjegata bhala *Gaming Floor Manager* b'effett mit-8 ta' Lulju 2010⁵⁰.

Illi dwar ix-xiehda ta' Johann Schembri, ir-rikorrenti *nomine*, fin-nota taghhom, jsostnu li dan ix-xhud kien ta biss opinjonijet tieghu dwar in-nuqqas ta' staff, u li beda jirreferi ghall-fatturi ohra meta dan gie mistoqsi dwarhom. In oltre, dan ix-xhud ikkonferma in kontro-ezami li kienu gew impjegati persuni godda flok l-erba' rikorrenti, izda b'paga inqas minn taghhom.

Di piu', gie osservat mir-rikorrenti *nomine*, li dan ix-xhud ikkonferma li xorta kien hemm bzonn xoghol ta' supervizzjoni, liema xoghol kien isir mill-*Managers* li kien gew *redundant*.

In oltre, dan ix-xhud ikkonferma ukoll li kienu nghataw promozzjonijiet lil xi uhud mill-*Assistant Managers* wara t-terminazzjoni tal-impieg tal-erba' rikorrenti u xi *managers* ohra. In oltre, r-rikorrenti *nomine* qatt ma gew offruti xi mpjeg iehor fi hdan il-kumpanija, nkluz kariga anqas fil-grad⁵¹.

Dwar dak li xehed David Gray gie osservat mir-rikorrent *nomine*, illi meta kienet se tinghata l-koncessjoni lill-entita` l-gdida, ossia, s-Socjeta` ntimata, kien gie assigurat mill-MIMCOL li l-impjegati kienu ser jinzammu mill-operaturi l-godda. Ir-rikorrenti *nomine* jsostni, fin-nota tieghu, li dan ix-xhud iddikjara li l-karigi tal-erba' rikorrenti ma setghu qatt jkunu aboliti, u dan peress li xorta kien mehtieg li kemm il-haddiema u kemm in-negozju kellhom bzonn ikunu mmaniggjati.

⁵⁰ Nota ta' osservazzjonijiet tar-rikorrenti nomine, a fol 276 tal-process (Kaz Nru: 2842).

⁵¹ Ibid, a fol. 277 tal-process (Kaz Nru: 2842).

Ir-rikorrent *nomine* rrimarka ukoll dwar dak li xehed David Gray, ossia dwar il-fatt li qabel il-koncessjoni il-*work force* kienet già tnaqqset. In oltre, kompla dan ix-xhud, il-persuni li kien hemm kienu nies professjonali u kompetenti f'dan il-qasam. Ir-rikorrenti *nomine* rrimarka ukoll li dan ix-xhud sahaq li r-raguni il-ghaliex ma kienx sar immodernizzar mis-socjeta` Dragonara Casino Limited kienet peress li l-koncessjoni kienet ser tittermina⁵².

Illi fil-konsiderazzjonijiet ta' dritt u apprezzament tal-fatti r-rikorrenti *nomine*, fin-nota tieghu jaghmel referenzi ghal diversi punti legali li gew issollewati matul is-smiegh ta' din il-kwistjoni ta' xoghol.

Illi l-ewwel konsiderazzjoni kienet dwar il-prokura li nghata Dr. Jeremy Debono sabiex jirraprezenta lir-rikorrenti f'din il-kwistjoni ta' xoghol, u li r-rikorrenti *nomine* jaghmel referenza ghall-fatt li r-rikorrenti Smith xehed in kontro-ezami permezz ta' *video conferencing*. Ir-rikorrenti *nomine* jirreferi ukoll ghad-dispozizzjonijiet tal-ligi li huma applikabbli ghal din il-kwistjoni ta' xoghol u jiccita l-artikoli 37 u 38 tal-Kap 452 u kif ukoll il-Legislazzjonijiet Sussidjarji 452.80 u 452.85.

Illi r-rikorrenti *nomine* fin-nota tieghu jaghti r-ragunijiet tieghu il-ghaliex il-linja difenzjonali tas-socjeta` ntimata ma treggix u dan b'referenza ghal-*proviso* ta' artikolu 5 (2) tal-Legislazzjoni Sussidjarja 452.85⁵³.

Ir-rikorrenti *nomine* jishaq li l-erba rikorrenti gew itterminati mill-impieg b'effett immedjat permezz ta' ittra datata 18 ta' Gunju 2010. Mill-banda l-ohra kemm Johann Schembri u kemm Nicholas Rowland, fix-xieha taghhom, iddikjaraw li huma kienu ltaqghu mall-impjegati tal-Casino ftit jiem qabel it-trasferiment. Iz-zewg xhieda kienu lmentaw li ma kienux inghataw informazzjoni adegwata dwar l-operat tal-Casino.

Ir-rikorrenti *nomine* jaghmel referenza ghal dawk l-impjegati li kienu b'kariga ta' *Assistant Managers* mas-socjeta` Dragonara Casino Limited, u li nghataw promozzjoni ghall-*managers* immedjatament wara t-terminazzjoni tal-erba' rikorrenti mis-socjeta`ntimata. Ir-rikorrenti *nomine* jsemmi li fost dawk li kienu nghataw il-promozzjoni kien hemm Carmelo, sive Charles Borg⁵⁴.

Ir-rikorrenti *nomine* ukoll jishaq fin-nota tieghu ghall-fatt, u dan ghal kuntrarju ghal dak allegat mis-Socjeta` ntimata, li kien hemm sejha ghall-ingagg ghal *Director of Operations* u *Player Development Manager*, u li kienu gew impjegati zewg persuni godda, Svetlana Bukova u Karen Hansford, it-tnejn fi gradi manigerjali. Ir-rikorrenti *nomine* jargumenta li dan hu kollu loghob bl-appellativi u titoli, kemm ghall-irwoli u kemm ghall-karigi bl-intendiment li jissostitwixxu lill-erba' rikorrenti.

⁵² Ibid, a fol. 278 tal-process (Kaz Nru:2842).

⁵³ Nota ta' osservazzjonijiet tar-rikorrenti *nomine*, a fol. 279 tal-process (Kaz Nru: 2842).

⁵⁴ Ibid a fol. 280 tal-process (Kaz Nru: 2842).

In oltre, r-rikorrenti *nomine* jishaq li hu qatt ma nghata l-opportunita mis-Socjeta` ntimata li juri l-kapacitajiet tieghu fix-xoghol tieghu u ghalhekk l-istess ntimata ma tistax targumenta li r-rikorrenti *nomine* ma kienx kapaci fix-xoghol tieghu, jew xoghol iehor fi grad iehor.

Ir-rikorrenti *nomine* jaghmel referenza ukoll ghall-fatt li kien hemm fatturi ohra u li kienu fatturi esterni u estranei ossia, l-ftuh ta' casino iehor f'Malta u b'hekk zdiedet il-kompetizzjoni f'dan il-qasam, u li dan kollu kkontribwixxa sabiex ikun hemm nuqqas ta' dhul ghall-istess Casino.

Illi fl-istess nota ta' osservazzjonijiet, ir-rikorrenti *nomine*, jaghmel diversi referenzi ghall- affidavit tieghu tal-4 ta' Marzu 2011 fejn l-istess rikorrent nomine jispjega lil certu Mark Muscat li kien memebbru tal-istaff meta l-Casino kien gestit minn Dragonora Casino Limited u li dan l-imsemmi persuna kien imharreg mis-sur Andrew Smith u li sussegwment kien inghata l-post tar-rikorrent nomine meta dan gie tterminat. Ir-rikorrent *nomine* jissottometti, fin-nota tieghu, li dan kollu huwa loghob bl-appellativi u titoli. In oltre, r-rikorrent *nomine* jsostni li dawn ir-rwoli u karigi kienu qeghdin jigu mwettqa minn haddiema godda li kienet impjegat is-Socjeta` ntimata u dan sabiex tibdel lill-erba rikorrenti *nomine*⁵⁵.

In oltre, r-rikorrent nomine jissottometti li hu l-anqas biss nghata opportunita` sabiex juri l-abbiltajiet tieghu mas-Socjeta` ntimata u dan stante t-terminazzjoni mill-impjieg u kif ukoll lanqas hadem il-perjodu tat-terminazzjoni.

Illi l-argument tad-direttur tas-Socjeta` ntimata li tittermina l-impieg tar-rikorrent *nomine* u rikorrenti *nomine* l-ohra, minhabba li l-operat tal-Casino kien mar lura, ma kienx argument li jreggi. Fin-nota tar-rikorrent *nomine* hemm rilevat li d-decizjonijiet amministrattivi biex jinvestux kemm fit-teknologija u kemm fl-infrastruttura, u dan minhabba l-iskadenza tal-koncessjoni, kienu ttiehdu mid-dirigenti ta' Dragonora Casino Limited. In oltre fattur iehor li kien naqas id-dhul tal-Casino kien il-fatt li kien fetah Casino iehor f'dak il-perjodu in kwistjoni⁵⁶.

Fin-nota tar-rikorrent nomine spjegat li s-Socjeta` ntimata naqset li taghti l-possibilita` lir-rikorrent nomine, u kif ukoll lit-tlett rikorrenti *nomine* l-ohra, li jigu offruti xoghol alternattiv, u dan peress li l-impjieg taghhom gie tterminat b'mod immedjat⁵⁷.

Fin-nota tar-rikorrent *nomine* hemm rilevat li z-zewg rwoli tieghu, cioe` dak ta' *Slots Floor Manager* u dak ta' *Cash Desk Manager* kienu t-tnejn debitament licenzjati mill-Awtorita` tal-Loghob. Illi r-rikorrent *nomine* jissottometti li l-allegazzjoni tas-Socejta` ntimata li dawn ir-rwoli kienu konfliggenti u ghalhekk kellhom jigu abolti, hija allegazzjoni li ma ghandha l-ebda bazi⁵⁸.

Fl-imsemmija nota tar-rikorrent issir diversa referenza ghall-kazistika dwar dan is-suggett in materja. L-aktar kazistika hija dik dwar il-kwistjoni ta' *redundancy*. Illi fl-istess nota hemm referenza ghad-decizjoni tal-Kwistjoni ta' Xoghol, deciza fl-1 ta' Lulju 2011 bejn, David D'Anastas

⁵⁵ Nota ta' osservazzjonijiet tar-rikorrenti nomine, a fol. 280 tal-process (Kaz Nru: 2842).

⁵⁶ Ibid, a fol. 281, tal-process, (Kaz Nru: 2842).

⁵⁷ Ibid, a fol. 281 tal-process, (Kaz Nru: 2842).

⁵⁸ Ibid, a fol. 283 tal-process. (Kaz Nru: 2842)

u Thermoplastics Limited, fejn gie kkonsidrat li sabiex haddiem ikun meqjus *redundant* li ma jkunx hemm xoghol u mhux ix-xoghol tieghu jinghata lill-terzi. In oltre, ssir referenza ghall-kwistjoni ta' xoghol bejn Mario Psaila vs Melita p.l.c. deciza mill-Qorti tal-Appell fis-26 ta' Gunju 2012. F'din is-sentenza hemm riportat li posizzjoni meta tinghata lis-sostitut ta' dik il-persuna li jkun gie ddikjarat *redundant*, dik il-posizzjoni lanqas hemm il-htiega li tkun identika, izda sufficjenti li tkun simili ta' dik il-posizzjoni⁵⁹

Fin-nota hemm ukoll rilevat l-ispejjez li r-rikorrent *nomine* nkorra u ghalhekk r-rikorrent, Smith kellu jitlaq minn Malta bil-familja tieghu, peress li ma kienx qiegheed jilhaq mall-pagamenti ta' kull xahar. In oltre, nkorra spejjez sabiex mar jghix l-Ingilterra. Fin-nota hemm riportat ukoll li r-rikorrent Andrew Smith sab impjeg ghaxar xhur wara li kien gie tterminat l-impjeg tieghu mis-Socjeta` ntimata⁶⁰.

In-nota ta' sottomissjonijiet tas-Socjeta` ntimata tibda billi taghmel enfazi li d-diretturi tas-socjeta` ntimata huma negozjanti fl-industrija tal-loghob kemm lokalment u kemm internazzjonalment.

Is-Socjeta` ntimata tirrimarka fuq l-istat fqir tal-Casino fl-2010 u li kien hemm telf eccessiv u dan stante li ma kienx sar investment fir-rizorsi u l-innovazzjoni u dan peress li kien hemm it-terminazzjoni li kienet imminenti. Illi dan kollu wasal sabiex l-operatur il-gdid, ossia, s-socjeta` ntiamat kellha taghmel investimenti kbar u dan sabiex il-casino jerga' jiehu l-hajja u jkun kompetittiv.

Fl-imsemmija nota ssir referenza ghall-erba' rikorrenti u li r-rwol taghhom ma kienx jikkombaca mall-organizazzjoni u r-ristrutturar gdid li kien qiegheed isir fil-Casino. In oltre, ekonomikament, u ghal din ir-raguni kellhom l-impieg itterminat, l-erba' rikorrenti kellhom salarji ta' circa €500,000 fis-sena u kien ta' piz ghas-socjeta` ntimata. Di piu', r-rwol tal-erba' rikorrenti gie assorbit mid-diretturi u l-azzjonisti stess, u dan peress li kellhom l-esperjenza mehtiega fl-industrija tal-loghob⁶¹.

Is-Socjeta` ntimata tibbaza l-argument taghha dwar dak li hemm stipulat fil-*proviso* ta' artikolu 5 (2) tal-Legislazzjoni Sussidjarja 452.85, u cioe` Regolamenti dwar il-Harsien tal-Impjeggi fit-Trasferimenti ta' Negozju (TUPE). L-intimata tishaq li tkeccija ghal ragunijiet ta' natura ekonomika, teknika, jew sabiex isir organizazzjoni hija accettabbli. Is-Socjeta` ntimata tillanja li r-rikorrenti *nomine* flimkien mar-rikorrenti nomine kellu salarju stravaganti kellu circa €60,000 annwi bhala paga fis-sena 2009⁶².

⁵⁹ Ibid, a fol. 283, tal-process, (Kaz Nru: 2842).

⁶⁰ Ibid a fol. 284 tal-process. (Kaz Nru: 2842)

⁶¹ Nota ta' sottomissjonijiet tas-Socjeta` ntimata, a fol. 286 tal-process (Kaz Nru: 2842).

⁶² Ibid, a fol. 287 tal-process (Kaz Nru: 2842).

Is-Socjeta`ntimata tinsisti li dan huwa kaz ta' terminazzjoni minhabba ri-organizzazzjoni kumplessa u t-terminazzjoni saret stante r-ragunijiet ekonomici, teknici u organizzattivi.

Fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha, s-Socjeta` ntimata, taghmel referenza ghax-xiehda ta' diversi persuni li xehdu f' din il-kwistjoni ta' xoghol li kkonfermaw li kien hemm bzonni li jsir ristrutturar fil-Casino.

In oltre, ssir referenza ghall-affidavit tal-erba' rikorrenti *nomine* u gie sottomess li dawn huma identici. Is-Socjeta` ntimata, fin-nota taghha, ssostni li l-kaz in dezamina ma ghandux jigi pparagunat ma' fabrika tal-ghamara jew xi hanut. L-operat ta' Casino jinvolti investimenti ta' miljunu kbar u huwa propju dan li l-erba' rikorrenti ma fehmux. In oltre, gie sottomess li l-erba' rikorrenti kellu xoghol irduppjat u l-erba' li huma kienu jaghmu x-xoghol ta' xulxin.

Di piu', gie rilevat fin-nota tal-intimata li l-erba' rikorrenti ppretendew li jigi moghti lilhom rwol gdid meta fil-verita` kien hemm biss tlett rwoli, ossia, *Player Development Manager, Gaming Manager, Operations Manager*.

L-intimata spjegat dawn ir-rwoli wiehed wiehed, fejn ghar-rwol ta' *Player Development Manager* gie sottomess li dan ma kienx biss limitat biss ghall-imwejjed tal-loghob jew ghall-*islots machines* izda kien jehtieg esperjenza f'*marketing* fuq livell internazzjonali. Dan ir-rwol kien gie kopert minn Pierre Zammit speċjalment ghall-*marketing* u li sussegwentment kien irrizenja u li kif semmiet ix-xhud, Charmaine Zammit, dan ir-rwol kien ukoll jinkorpora fih dak ta' *Junkit Manager*. In oltre, sussegwentment dan ir-rwol kien gie fdat lil Svetlana Bukova. Is-Socjeta` ntimata ssostni li r-rikorrent *nomine* ma kellux l-esperjenza mehtiega ghal dan ir-rwol u dan stante li kellu biss esperjenza tal-magni tal-*islots*, liema sistema kienet skaduta⁶³.

Gie ukoll rilevat li l-persuni li kienu gew promossi ghall-karigi ta' *managers (Gaming Manager)* kienu kollha subordinati tar-rikorrenti *nomine*.

Dwar ir-rwol ta' *Operations Manager* gie sottomess li wara li David Gray, ossia l-*General Manager* ta' Dragonara Casino Limited kien spicca qabel dahlet is-Socjeta` ntimata, kien okkupa din il-kariga Johann Schembri, li kien ukoll direttur u azzjonist tas-Socjeta` ntimata. Is-Socjeta` ntimata f'dan ir-rigward targumenta li r-rikorrent *nomine* ma kienx adegwat sabiex ikollu dan ir-rwol hekk strategiku li kien rwol ferm superjuri ghal dak ta' *manager* fuq l-imwejjed u slots.

Fl-istess nota ssir referenza ghal dak li kien introdott mis-socjeta' Dragonara Gaming Limited fejn sar investiment sabiex il-Casino jkun aktar modern u kompetittiv. Dan wassal sabiex ikun hemm dipartiment wiehed li nkorpora fih zewg dipartimenti li kien hemm qabel. F'dan ir-rigward issir referenza ghall-Affidavit tar-rikorrent Andrew Smith, fejn sostna kien responsabbli mill-finanzi.

Is-Socjeta` ntimata, fin-nota taghha, tissottometti li r-rwol ta' *Cash Desk Manager* kien gie abolit, u dan stante l-introduzzjoni ta' *software* modern. In oltre, s-Socjeta` ntimata sottomettiet li

⁶³ Nota ta' sottomissjonijiet tas-Socjeta` ntimata, a fol. 289 tal-process (Kaz Nru: 2842)

xoghol li kien isir b'mod manwali, u li kien idum madwar granet biex isir, permezz ta'dan is-*software* beda jsir f'saghtejn. In oltre, had ma kien gie impjegat f'dan ir-rwol ta' *Cash Desk Managers* minflok Smith, li kien baqa' Mark Muscat li bhala *Deputy Cash Desk Manager*⁶⁴.

Fl-istess nota jigu ribattuti l-argumenti tar-rikorrenti Smith, li l-istess rikorrenti *nomine* ghamel fl-affidavit tieghu. Il-kontro argumenti tas-Socjeta` ntimata jirrigwardjaw problemi dwar l-istaff u li taht is-socejta` precedenti kien *top heavy* peress u dan peress li kien hemm wisq persuni mpjegati fi gradi manigerjali.

Dwar it-tmexxija tad-dipartiment li kien responsabbli ghalih l-imsemmi Andrew Smith, u li hu kien jassigura li jimxi kollox sew, gie ribattut li din kienet responsabbilita` tieghu bhala *Cash Desk Manager*, u li sussegwentment kienu ghaddew taht ir-responsabbilita` ta' Johann Schembri, ossia d-direttur tas-Socjeta` ntimata.

Fir-rigward tal-obbligi ta' Smith bhala *Slots Floor Manager*, gie ribadit li wara li kienet saret amalgamazjoni tad-dipartimenti dan il-kompitu kienu gie allokat lil *Gaming Managers*. In oltre, l-istess teknonologija li kienet giet introdotta kienet issostitwiet ix-xoghol ta' Smith⁶⁵.

Is-Socjeta` ntimata permezz ta' Johann Schembri pprezentat dokumenti li jikkonfermaw li ma kienux gew impjegti l-ebda impjegati ohra hliel fil-qasam tal-informatika, *Player Development Manager*, u *Restaurant and Catering Manager* u fl-istess nota hemm sottomess li Smith ma kellux l-esperjenza ghal dawn il-karigi.

Is-Socjeta` ntimata tissottometti li fix-xieghda ta' Charles Borg, li f'kaz li kien jinqala' xi haga fuq is-*slots* din kienet taqa' taht il-*Gaming Manager*⁶⁶.

Dwar il-promozzjoni li kien ha Charles Borg, u kif ukoll l-*Assistant Managers* l-ohra apparti li kienu inghataw ukoll zieda fil-paga, s-Socjeta` ntimata tirrimarka li dawn kien zdieidhom ix-xoghol, ossia r-responsabbilita` fuq l-*slots* li qabel ma kellhomx, u dan perss li kienu gew amalgamati⁶⁷.

Dwar ir-rwol ta' Smith, u li dawn kienu konfliggenti, skont is-Socjeta` ntimata, gie ribadit li jekk persuna li kienet tibgor il-flus u l-istess persuna kienet tghodd l-istess flus, din l-istess persuna ma kellha l-hadd minn jissorveljha f'kaz ta' zball kemm intenzjonalment jew b'negligenza⁶⁸.

In oltre, ssir referenza ghal dak li tipprovdi l-legislazzjoni kemm lokali u kemm dik tal-Unjoni Ewropea fil-qasam tal-loghob u dan sabiex ikun hemm sorveljar (*checks and balances*) fuq il-mod ta' nfiq tal-Casino⁶⁹.

⁶⁴ Ibid, a fol. 291 tal-process (Kaz Nru: 2842).

⁶⁵ Ibid, a fol 293tal-process (Kaz Nru: 2842).

⁶⁶ Nota ta' sottomissjonijiet tas-Socjeta` ntimata, a fol. 293 tal-process (Kaz Nru: 2842).

⁶⁷ Ibid, a fol. 294 tal-process (Kaz Nru: 2842).

⁶⁸ Ibid, a fol. 295 tal-process (Kaz Nru: 2842).

⁶⁹ Ibid, a fol. 296 tal-process (Kaz Nru: 2842).

Fin-nota tas-Socjeta` ntimata jigi rilevat li Smith qatt ma seta' jghid li ma kellu l-ebda konflitt fil-karigi tieghu u dan peress li hu kellu dawn iz-zewg rwoli biss, ossia dak ta' *Cash Desk Manager* u dak ta' *Slots Manager*. It-tip ta' ri-strutturar sar u dan kif spjega Johann Schembri fix-xieghda tieghu. Schembri jsemmi li hu kellu access ghal-lista tal-impjegati u kif ukoll ghall-paga taghhom u li x-xoghol ta' Smith kien gie assorbit minn haddiema ohra gia mpjegati mas-socjeta` predecessura.

In oltre, fin-nota ta' sottomissjonijiet jsir paragon bejn il-paga tal-erba' rikorrenti u dawk tal-haddiema l-ohra fejn Johann Schembri jaghmel paragon bejn il-paga tal-*General Manager* li kienet madwar €200,000 fis-sena u l-paga tal-persuna li jmexxi id-Dipartiment tal-Finanzi, li kienet dik ta' €16,000 fis-sena⁷⁰.

In oltre, ssir referenza fl-imsemmija nota, ghal mod kif it-teknologija li giet introdotta kienet iffacilitat l-processi li kienu jsiru b'mod manwali. Johann Schembri jispjega li decizjonijiet li kienu jieghdu l-erba' *managers*, ossia r-rikorrenti *nomine*, kien bdew jittieghdu mid-diretturi tas-socjeta` ntimata, u li kienu ukoll azzjonisti b'esperjenza fil-qasam tal-loghob⁷¹.

Is-Socjeta` ntimata targumenta, fin-nota taghha, li dak li ghamlet ghamlitu stante l-kompetizzjoni fil-qasam tal-loghob u kellha tadopera mezzi moderni sabiex tikkompeti kemm fuq livell lokali u kemm fuq livell internazzjonali.

Dwar l-applikazzjoni u nterpretazzjoni tar-regolamenti dwar it-trasferiment ta' negozju, s-socjeta` ntimata, fin-nota taghha, ssostni li d-difiza tagha hija bbazata fuq id-Direttiva tal-Unjoni Ewropeja 2001/23EC, precizmanet fuq artikolu 4 (1). Is-Socjeta` ntimata tishaq li hemm zewg elementi essenzjali li jridu jissussistu flimkien, ossia dak ekonomiku, tekniku u organizzazzjoni li jinvolvu bidliet fin-nies li jkunu jahdmu (*work force*).

Fin-nota ssir referenza ghall-kaz Tabachnik u kif ukoll ghall-kaz Christel Schimdt V spar und Leihkasse der fruheren Amter Bordschholm, Kiel und Cronshage, liema kazi jitrattaw sitwazzjonijiet simili ghall-kaz in dezamina. Is-Socjeta` ntimata a bazi ta' dawn id-decizjonijiet issostni li min ikun ha l-gestjoni ta' negozju ma jistax ikun imxejjel milli jaghmel ristrutturar u organizzazzjoni tan-negozju li jkun akkwista⁷².

Fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha l-intimata targumenta li dawn it-terminazzjonijiet saru a bazi tar-ri-organizzar li kien sar fil-Casino. In oltre, ssir referenza ghall-artikolu 4 tar-Regolament li jitratta dwar ir-raguni tar-terminazzjoni tal-impjegat u dan minhabba bidla sostanzjali fil-kondizzjonijiet tax-xoghol li jkunu ghad-detriment tal-impjegat. F'dan il-kaz min ihaddem (*employer*) ikun meqjus li jkun responsabbli ghal tali terminazzjoni. F'dan ir-rigward is-Socjeta` ntimata tishaq li r-rikorrent *nomine* ma setax jinghata l-istess rwol tal-*managers*, l-ohra u dan

⁷⁰ Ibid, a fol. 297 tal-process (Kaz Nru: 2842)

⁷¹ Ibid, a fol. 298 tal-process (Kaz Nru: 2842).

⁷² Nota ta' sottomissjonijiet tas-Socjeta` ntimata, a fol. 300 tal-process (Kaz Nru: 2842).

peress li kien hemm diskrepanza fil-paga, ossia ta' terz ta' dak li kien jippercepixxi annwalment ir-rikorrent *nomine*.

Dan kollu kien jaghti lok ghall-diskriminazzjoni mall-*Managers* l-ohra li kieku s-Socjeta` ntimata zammet lir-rikorrent *nomine* bl-istess kondizzjonijet li kellu, u dan apparti r-regola applikata fil-proceduri ta' *redundancy*, fejn min ikun dahal l-ahhar ikun l-ewwel li jitkecca (*last in, first out*), issottomettiet l-intimata fin-nota taghha.

Fl-istess nota ta' sottomissjonijiet hemm ukoll referenza ghd-decizjoni moghtija mill-Qorti Ewropeja, u cioe` Kaz Numru:C-422/14, fl-ismijiet Cristian Pujante Rivera v Gestora Clubs Dir, SL, Fondo de Grantia Salarial, fejn haddiem kien meqjus *redundant* fuq decizjoni mehuda b'mod unilaterali minn min ihaddem (*employer*) kienet tinkwadra ghal dak li jistipula s-sub-inciz wiehed ta' artikolu wiehed (1(1)) tad-Direttiva (2001/23EC)⁷³.

Is-Socjeta` ntimata fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha taghmel paragon bejn l-operat precedenti, ossia minn Dragonara Casino Limited, u dak prezenti, u cioe` l-operat tal-intimata. Is-socjeta` ntimata sostniet li permezz tar-ristrutturar li ghamlet kienet bdiet taghmel il-profitti. In oltre, s-socjeta` ntimata kellha fi hdanha azzjonisti li kellhom esperjenza fl-industrija tal-loghob, u dan kuntrarjament ghal dak li kien hemm qabel, fejn l-azzjonisti kellhom jimpjegaw persuni, b'salarji ezorbitanti sabiex jamministraw l-Casino. Di piu, l-Casino kien qieghed jigi gestit b'sistema antikwata li mhux talli ma kiniex qieghda thalli l-ebda profitt, izda addirittura kienet qieghda tahdem b'telf sostanzjali⁷⁴.

Fl-istess nota ssir referenza ghal 'Dok. EG1', fejn hemm riportat li l-rwol tar-rikorrent kien baqa' inezistenti bejn is-snin 2010 u 2017, u dan nonostante r-rizenja u terminazzjoni ta' zewg managers li kellhom salarju ta' inqas minn nofs tas-salarju tar-rikorrenti *nomine*.

In-nota tas-Socjeta` ntimata taghlaq bi bran mix-xiehda ta' Ivan Falzon, u li f'dak il-perjodu kien Chairman tal-kumpnija MIMCOL, fejn jaghti spjegazzjoni x'jigri f'sitwazzjonijiet meta jkun hemm bdil fl-operat ta' azjenda kummercjali u l-isfidi li din issib quddiemha sabiex tibqa' kompetittiva, spezialment bir-ristrutturar li jkun hemm bzonn li jsir⁷⁵.

Konsiderazzjoniet tat-Tribunal Industrijali

Illi l-kwsitjoni ta' xoghol in dezamina tittratta sitwazzjoni fejn sar bdil fl-operat tal-Casino tad-Dragonara u dan wara li kien hemm sejha ghall-offerti fejn l-ahjar offerent, Dragonara Gaming Limited, hadet il-gestjoni tal-isteess Casino.

⁷³ Ibid, a fol. 301 tal-process (Kaz Nru: 2842).

⁷⁴ Ibid, a fol. 302 tal-process (Kaz Nru. 2842).

⁷⁵ Ibid, a fol. 304 tal-process (Kaz Nru.2842).

Illi kif jidher car mill-atti processwali, ossia d-diversi xhieda li taw verzonijiet totalment diametrikament differenti minn xulxin, din il-kwistjoni ta' xoghol tippennja jekk id-decizjoni tat-terminazzjoni tal-erba' rikorrenti nomine kinitx gusta jew le.

It-Tribunal jinnota li kollox beda meta s-Socjeta` ntimata hadet it-tmexxija tal-Casino taht l-amministrazzjoni taghha fis-15 ta' Gunju 2010 b'effett mis-16 ta' Gunju 2010 l-haddiema kollha gew trasferiti mas-Socjeta` ntimata taht l-istess kundizzjonijiet ta' mpjieg li kellhom.

Illi sussegwentement permezz ta' ittra datata 18 ta' Gunju 2010, r-rikorrenti nomine, flimkien ma' tlett *managers*, ohra kienu nformata li l-impjieg taghhom kien qieghed jigi tterminat b'effett immedjat u dan minhabba ristrutturar fil-livell manigerjali.

It-Tribunal jinnota li s-Socjeta` ntimata tibbaza l-argument tat-terminazzjoni tal-erba' rikorrenti *nomine* fuq sitwazzjoni ta' *redundancy*. Illi f'dawn it-tip ta' sitwazzjonijiet l-awtur Norman Selywen jghid is-segwenti:

“Potentially, ‘economic, technical or oraganisational reasons’, is a wide concept, but it is generally a restricted meaning. In Wheeler v Patel, the EAT held that an economic reason entailing a change in the workforce must relate to the conduct of the business concerned, so that the transferor’s attempt to obtain a higher price for sale by acceding to the demands of the transferee to dismiss the workforce does not constitute an economic reason. An earlier decision to the contrary (Anderson v Dalkeith Engineering Ltd) has been disapproved (see Gateway Hotels Ltd v Steward). But a redundancy dismissal brought about solely to obtain a contract is an ETO reason, and is not analogous to a dismissal brought about solely to obtainna best price for the business (Whitehouse v Charles Blatchford & Sons Ltd). If the transferee does not need the transferor’s worforce, so that a redundancy situation is produced, this is within reg 7 (2) (Meikle v McPhail). If, on the transfer of business, employees are dismissed for reason of redundancy without the transferor being contractually required to do so, this will be evidence of the unfairness of the dismissals (Lister v Forth Dry Dock and Engineering Co Ltd, see paras 9.3 and 9.34). Even when there is an ETO reason which results in redundancies, the employer concerned must still act fairly in treating that reason as a sufficient reason for the dismissal (Gibson v Ciro Citterio). The standard way of dealing with redundancies must be followed, that is, fair selection procedures, search for alternatives, full consultation with the workforce and their represantives, etc.

The decision must be one made on the need to entail changes in the workforce. Generally, this could be a change in the number of employees employed, or a change in the functions of those employed. Thus if whole job contents have to be changed because of the transfer, this may consistute a change in the workforce (Crawford v Swinton Insurance Brokers Ltd). If something else is sought to be changed (eg the pay of the employees who are transferred) the resultant dismissal will be unfair (Berriman v Delabole Slate

Ltd). However, this does not prevent a mutually agreed variation for an ETO reason⁷⁶.”

Illi minn dan il-bran, b’analogija, t-Tribunal jara li l-fattispeci tal-kwistjoni odjerna tirrispekkja mhux ftit f’dak li hawn riportat fl-imsemmi bran tal-awtur citat. In oltre, l-istess awtur jsostni li:

“If the employee is unfairly dismissed in connection with the transfer, his rights lie against the transferee, not the transferor. This is so even if the dismissal took place before the transfer, if the reason was connected with the transfer⁷⁷.”

Illi mill-provi mressqa jirrizulta li s-Socjeta` ntimata kienet ilha taf li hija kienet se tkun l-operatur l-gdid tal-Casino. In oltre, s-socjeta` Dragonara Casino Ltd kienet ghamlet sena ohra sakemm l-operat ghadha f’idejn is-socjeta` Dragonara Gaming Limited, u cioe` l-intimata. Illi t-Tribunal huwa tal-fehma li s-Socjeta` ntimata kellha stampa cara tas-sitwazzjoni xejn sabiha tal-Casino, u cioe` kienet konxja bil-problemi li kien hemm u kif ukoll dwar l-ammont ta’ pagi li kellhom l-impjegati, fosthom l-erba’ rikorrenti *nomine*. Jirrizulta b’mod car li s-Socjeta` ntimata ghamlet ir-ricerka taghha u kif ukoll saru diversi tahditiet matul il-kors tan-negozjati mall-partijiet kollha involuti f’dan it-trasferiment ta’ negozju. Meta wiehed iqis li dan kien trasferiment ta’ negozju ta’ Casino.

In oltre, t-Tribunal jinnota li d-diretturi tas-Socejeta` ntimata kollha kellhom esperjenza f’dan il-qasam tal-industrija tal-loghob u ghat-Tribunal huwa difficli li jaccetta l-argument tas-Socejeta` ntimata li dawn ma kellhomx hjiel dwar il-pagi tal-*managers*, ossia l-erba’ rikorrenti *nomine*. Di piu’, kif irrizulta mill-provi, l-istess Socjeta` ntimata kienet waslet ghall-ftehim ma’ David Gray, l-*General Manager* ma’ Dragonara Casino Limited dwar kumpens sabiex dan jispicca mill-kariga tieghu.

Illi minn dan kollu t-Tribunal iqis li l-fatti speci ta’ dan il-kaz jippernjaw dwar il-fatt jekk d-decizjoni tas-Socjeta` ntimata li tittermina l-impieg tal-erba’ rikorrenti *nomine* kinitx gusta jew le. Illi f’dawn it-tip ta’ sitwazzjonijiet Tribunal, meta r-raguni tat-terminazzjoni tkun minhabba r-raguni li hemm f’regolament 4 tad-Direttiva, u cioe` ekonomika, teknika jew organizzazzjoni ta’ tibdil fl-impjegati (ETO), ghandu jqis u jevalwa l-fatti tal-kwistjoni kollha ta’ tkeccija u wara li jinterpreta dik id-decizjoni ta’ tkeccija.

It-Tribunal jerga’ jaghmel referenza ghall-awtur Norman Sewlyn li dwar ir-rwol tat-Tribunal u l-Qrati u f’dawn ic-cirkostanzi jaghti din l-ispjegazzjoni:

“The phrase ETO is not defined in the regulations, and is therefore the subject of interpretation by the courts and tribunals⁷⁸.”

It-Tribunal iqis li dak li ghamlet is-Socjeta` ntimata kien manuvrar sottili sabiex wara li tkun hadet il-gestjoni tal-Casino sussegwment tkecci lill-erba’ rikorrenti *nomine* bil-pretensjoni li issa

⁷⁶ Selwyn’s Law of Employment 19th Edition – Astra Emir, Oxford University Press (2016) – paragrafi 9.57 u 9.58, p. 270.

⁷⁷ *Ibid*, paragrafu 9.60, p. 271.

⁷⁸ Selwyn’s Law of Employment 19th Edition – Astra Emir, Oxford University Press (2016) – paragrafi 9.56, p. 270.

dawn gew redundant a bazi ta' artikolu 4 tad-Direttiva tal-Unjoni Ewropeja 2001/23EC u li giet inkorporata fil-Legislazzjoni Sussidjarja 452.85, precizament regoalment 5 (2). Dan ir-regoalment jistipula s-segwenti: -

(2) It-trasferiment tal-azjenda, negozju jew parti mill-azjenda jew negozju m'ghandux fih innifsu jikkostitwixxi raġuni biżżejjed ghat-tkeċċija ta' impjegati minn min jittrasferixxi jew minn min jirċievi t-trasferiment:

Iżda din id-dispożizzjoni ma' timpedixxi ebda tkeċċija li tista' ssir għal raġunijiet ekonomiċi, tekniċi jew ta' organizzazzjoni li jitolbu li jsiru bidliet fl-għadd ta' nies li jaħdmu⁷⁹.

It-Tribunal jinnota ukoll li mix-xieħda ta' Charles Borg jirrizulta li d-dirigenti tas-Socjeta`ntimata kienu taw promozzjoni lill-*Assistant Managers* għall-*Managers*, izda li dawn kienu talbuhom sabiex ma jtkellmu xejn peress li kienu qeghdin jistennew x'kienu se jagħmlu l-erba' rikorrenti *nomine*⁸⁰. Din ix-xieħda kienet giet ikkoraborata minn Elizabeth Rutland.

Dan it-Tribunal minn dawn il-provi mressqa jikkonkludi li dak li għamlet is-Socjeta`ntimata kienet strategija fina billi tinheba wara l-proviso ta' regoalment 5 (2) sabiex tkun tista` tiggustifika l-agir tagħha billi tinvoka dan il-proviso. Dan it-Tribunal mhux se jaccetta dan it-tip ta' atteggjament u stragemmi minn min ihaddem speċjalment f'dawn it-tip ta' sitwazzjonijiet fejn hemm trasferiment ta' negozju.

Decide

It-Tribunal għal dawn ir-raġunijiet qieghed jiddeciedi li t-tkeċċija tar-rikorrent Andrew Smith kienet ingusta u għalhekk it-talba għall-kumpens timerita li tigi akkolta minn dan it-Tribunal. In oltre, t-Tribunal jinnota ukoll li r-rikorrent Andrew Smith kien irrifjuta li jaccetta l-ammont ta' €11,763.71c bhala *notice period* u kif ukoll għall-bilanc tal-*leave* li hu kellu.

Illi t-Tribunal ha in konsiderazzjoni kemm kien ilu impjegat ir-rikorrent *nomine*, l-perjodu li l-istess rikorrent dam mingħajr impjeg, ossia għaxar (10) xhur, u kif ukoll li kellu jinkorri certu spejjez sabiex jerga' mur joqghod l-Ingilterra, u kif ukoll a bazi ta' dak deciz mill-Qorti tal-Appell dwar kif it-Tribunal Industrijali għandu jasal għall-komputazzjoni tal-kumpens u kif ukoll x'għandu jikkonsidra sabiex jasal għal tali kumpens⁸¹.

Kumpens

⁷⁹ Legislazzjoni Sussidjarja 452.85, Regolamenti Dwar Harsien tal-Impjiegi Fit-Trasferiment ta' Negozju.

⁸⁰ A fol. 288 tal-process.

⁸¹ Appell Civili 64/2017 – Qorti tal-Appell (Komptenza Inferjuri) fl-ismijiet Borg Carmel vs Malta Transport Services (operations) Ltd deciza fid-9 ta' Marzu 2019, per l-Onorevoli Mhallel Anthony Ellul, u Appell Civili 90/2018 – Qorti tal-Appell (Komptenza Inferjuri) fl-ismijiet Pisani Marco vs The AV Warehouse Ltd deciza fil-11 ta' Frar 2019, per l-Onorevoli Mhallel Anthony Ellul, u Appell Civili Nru:160/2018 fl-ismijiet, Publius Davison vs De La Rue Currency and Security Limited deciza 11 ta' Ottubru 2019, per l-Onorevoli Mhallel Anthony Ellul.

Illi bhala kumpens it-Tribunal qiegħed jordna lis-Socjeta` ntimata sabiex thallas kumpens fl-ammont ta' hamsa u sebghin elef Ewro (€75,000) lir-rikorrent Andrew Smith, liema somma għandha tithallas fi zmien xahar mid-data tad-decizjoni odjerna.

Għall-finijiet ta' Avviz Legali 48 tal-1986, dan it-Tribunal qiegħed jistabilixxi d-drittijiet tar-rapprezentanti legali tal-partijiet fl-ammont ta' €93.17c għal kull rapprezentant legali.

Għalhekk tintemm din il-kwistjoni ta' xogħol.

(Iffirmat)

Avv. Geoffrey Vella
Chairman

Vera Kopja

Marica Psaila
Għas-Segretarju